

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรับชมรายการ โทรทัศน์กับการรับรู้และนำไปใช้ประโยชน์จาก
ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
(THE RELATIONSHIPS BETWEEN TELEVISION PROGRAM VIEWING BEHAVIOUR
AND THE PEOPLE'S KNOWLEDGE ABOUT FOOD SINCE AND
TECHNOLOGY OF PEOPLE IN BANGKOK)

โดย

นางสาว วิภารัตน์ หัตยาสิทธิพันธ์

ได้รับการเห็นชอบจาก

(ดร. กิตติชัย บรรจง)

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

ภาควิชาอุตสาหกรรมเกษตร

()

หัวหน้าภาควิชาอุตสาหกรรมเกษตร

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์กับการรับรู้และนำไปใช้ประโยชน์จาก
 ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารของประชาชน ในกรุงเทพมหานคร
 (THE RELATIONSHIPS BETWEEN TELEVISION PROGRAM VIEWING BEHAVIOUR
 AND THE PEOPLE'S KNOWLADGE ABOUT FOOD SINCE AND TECHNOLOGY OF
 PEOPLE IN BANGKOK)

T096700

นางสาว วิภารัตน์ หัตยาสิทธิพันธ์

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาอุตสาหกรรมเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ป.พ.

พ.ศ. 2544

7654ค

2544

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 96700

วันเดือนปี..... 4/3/2002

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์กับการรับรู้และนำไปใช้ประโยชน์จาก
ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

(THE RELATIONSHIPS BETWEEN TELEVISION PROGRAM VIEWING BEHAVIOUR
AND THE PEOPLE'S KNOWLEDGE ABOUT FOOD SCIENCE AND TECHNOLOGY OF
PEOPLE IN BANGKOK)

ผู้จัดทำ :น.ส. วิภารัตน์ หัทยาสิทธิพันธ์ สาขาวิชา แปรรูปอาหาร 41044468
อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร. กิตติชัย บรรจง

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์ของ
ประชากรกรุงเทพมหานคร ศึกษาการใช้รายการโทรทัศน์ในการรับรู้ประโยชน์และการนำไปใช้
ของความรู้ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร ของประชากรกรุงเทพมหานคร
ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของประชากรและพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์กับการ
ใช้รายการโทรทัศน์ในการรับรู้ประโยชน์และการนำไปใช้ของความรู้ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีอาหาร ของประชากรกรุงเทพมหานคร ศึกษาตัวแปรด้านสถานภาพของประชากร
และพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์ที่ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการใช้รายการโทรทัศน์
ในการรับรู้ประโยชน์และการนำไปใช้ของความรู้ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
อาหาร ของประชากรกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรกรุงเทพมหานคร จำนวน 500
คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามและการ
สัมภาษณ์ผลการวิจัยพบว่าประชากรส่วนใหญ่ (60.4%) ชมรายการโทรทัศน์ทุกวัน ช่วงเวลาในการ
ชมมากที่สุดในวันจันทร์ – อาทิตย์ คือเวลา 18.00-20.00 น. ระยะเวลาในการชมส่วนใหญ่ 2 ชั่วโมง
ขึ้นไป เฉลี่ยแต่ละครั้งชม 3 รายการ ประเภทของรายการที่ชมบ่อย คือ รายการข่าว ประชากรใช้ราย
การโทรทัศน์ในการรับรู้ประโยชน์และการนำไปใช้ของความรู้ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีอาหาร ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ระหว่าง สถานภาพของประชาชน และพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการ โทร
ทัศน์ในการรับรู้ประโยชน์และการนำไปใช้ของความรู้ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
อาหาร จำนวน 28 ตัว ซึ่ง 3 อันดับแรก ได้แก่ การชมรายการโทรทัศน์ประเภทรายการข่าว ระยะ
เวลาในการชม 2 ชั่วโมงขึ้นไป ปริมาณของรายการที่ชม 4 รายการขึ้นไป มีความสัมพันธ์ทางลบ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างสถานภาพของประชากรและพฤติกรรมการชมรายการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ สำเร็จลงด้วยหลายฝ่ายโดยเฉพาะ ดร. กิตติชัย บรรจง อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ และกรรมการทั้ง 2 ท่าน ที่กรุณาคอยให้คำแนะนำ เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา ติดตามแก้ไขปัญหา และข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำปัญหาพิเศษ ทำให้ปัญหาพิเศษสำเร็จลุล่วงไปได้โดยเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ทำปัญหาพิเศษจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ประชาชนในกรุงเทพมหานครทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ในการให้ข้อมูลการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ สถานีโทรทัศน์ไอทีวีที่ให้โอกาสในการเรียนรู้การผลิตข่าว ขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ และเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจให้คำแนะนำ ให้กำลังใจทรัพย์ในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ ด้วยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

วิภารัตน์ หัตยาสิทธิพันธ์

มีนาคม 2545

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.4 คำจำกัดความ	7
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความหมายสื่อมวลชน.....	9
2.2 ประเภทของสื่อมวลชน	12
2.3 บทบาทหน้าที่ของโทรทัศน์	20
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
3.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	36
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	38
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

4 ผลการวิจัย.....	
4.1 ผลการวิจัยตอนที่ 1.....	40
4.2 ผลการวิจัยตอนที่ 2.....	49
4.3 ผลการวิจัยตอนที่ 3.....	55
5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	63
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	74
ประวัติผู้เขียน.....	75
ภาคผนวก.....	79

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่1	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพของประชากร	40
ตารางที่2	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความบ่อยในการรับชม โทรทัศน์ ในแต่ละสัปดาห์	41
ตารางที่3	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามช่วงเวลาที่ได้รับชมรายการ โทรทัศน์ เป็นประจำในวันธรรมดา	41
ตารางที่4	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามช่วงเวลาที่ได้รับชมรายการ โทรทัศน์ เป็นประจำในวันหยุด	42
ตารางที่5	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการใช้ระยะเวลาในการชมรายการ โทรทัศน์โดยเฉลี่ยแต่ละวัน	43
ตารางที่6	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามปริมาณของรายการ โทรทัศน์ที่ชม โดยเฉลี่ยแต่ละวัน	43
ตารางที่7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการชม รายการ โทรทัศน์	43
ตารางที่8	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานที่ที่ประชาชนได้รับข่าวสาร ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร	44
ตารางที่9	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการใช้ระยะเวลาในการชมรายการ โทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร	45
ตารางที่10	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามเวลาในการชมรายการ โทรทัศน์ ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร	45
ตารางที่11	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะการติดตามชมรายการ โทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร	46
ตารางที่12	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการติดตามชมรายการ โทรทัศน์ ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร	46
ตารางที่13	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามหัวข้อข่าวสารความรู้ทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารที่เคยรับชม	47
ตารางที่14	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการรับชม ข่าวสารเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารทางรายการ โทรทัศน์	45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	หน้า	
ตารางที่15	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	49
ตารางที่16	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน	50
ตารางที่17	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน	52
ตารางที่18	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน	53
ตารางที่20	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ2ทางของการรับข่าวสารความรู้จำแนกตามปริมาณการเปิดรับและการรับรู้	54
ตารางที่21	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และตัวแปรทำนายกับตัวแปรทำนาย	58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โทรทัศน์เป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าของการสื่อสารมวลชน ซึ่งสามารถส่งข่าวสารความรู้และความบันเทิงได้ในขอบเขตที่กว้าง โดยแพร่ทั้งสัญญาณภาพและเสียงเข้าถึงประชาชนทุกระดับอย่างรวดเร็วในเวลาเดียวกัน ในบรรดาสื่อมวลชนทั้งหลายโทรทัศน์ได้เปรียบสื่อมวลชนประเภทอื่น เพราะรวมคุณสมบัติของสื่อมวลชนต่างๆ เข้าไว้ในตัวเอง ทั้งสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และภาพยนตร์ ผู้ชมสามารถเห็นตัวหนังสือและอ่านได้เช่นเดียวกับการอ่านหนังสือพิมพ์ ได้ยินเสียงเช่นเดียวกับการฟังวิทยุกระจายเสียง พร้อมทั้งเห็นภาพเคลื่อนไหวติดต่อกันเช่นเดียวกับการชมภาพยนตร์ อีกทั้งสามารถนำเสนอรายการได้หลายรูปแบบ นับเป็นสื่อมวลชนที่เร้าความสนใจของผู้ชมอย่างมาก หากใช้เทคโนโลยีหรือวิธีการใหม่ๆ ในด้านการจัดรายการจะอำนวยความสะดวกในการเผยแพร่ข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ ถ้าใช้เพื่อวัตถุประสงค์ของความบันเทิง ก็เป็นความบันเทิงที่ประชาชนแสวงหาได้อย่างประหยัด ถ้าใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาจะช่วยให้ผู้ชมเรียนรู้เนื้อหาสาระหรือวิทยาการต่างๆ ด้วยตนเองอย่างรวดเร็ว (วิจิตร ภักสิทธิ์, 2540) ผู้ชมไม่จำเป็นต้องอ่านออกเขียนได้ก็ชมรายการโทรทัศน์เข้าใจ เพราะคนสามารถรับรู้จากการเห็น 75% ได้ยิน 13% สัมผัส 6% และจากรส 3% โทรทัศน์ให้ทั้งการเห็นและการได้ยินทำให้มีการรับรู้ถึง 88% (อรรถพร เขียรถาวร, 2520) นอกจากนี้ ผู้ชมยังสามารถบันทึกวีดิทัศน์ไว้ดูในภายหลังได้ด้วยตนเองอีกด้วย

นับตั้งแต่มีการนำระบบส่งสัญญาณโทรทัศน์เข้ามาใช้ในประเทศไทย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2498 เป็นต้นมา โทรทัศน์ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของประชาชนเป็นอย่างมาก ทำให้ประชาชนรับข่าวสารอย่างรวดเร็วเท่าเทียมกัน ได้ชมพระราชพิธีและรัฐพิธีสำคัญ ได้ชมการถ่ายทอดสดกีฬาที่น่าสนใจ เช่น การชกมวยชิงแชมป์เวิลด์ การแข่งขันฟุตบอลโลก การแข่งขันกีฬาซีเกมส์และเอเชียนเกมส์ เป็นต้น ได้รับรู้ว่ามีสินค้าอะไรบ้าง ได้ชมรายการละครหรือภาพยนตร์ทำให้ได้รับความบันเทิงและผ่อนคลายความตึงเครียด นอกจากนี้ยังสามารถศึกษาหาความรู้ในด้านต่างๆและวิทยาการใหม่ๆ จากการชมรายการโทรทัศน์ เช่น ความรู้ด้านยาเบื้องต้น กฎหมายเบื้องต้น การเกษตรแผนใหม่ การเกษตรแบบผสมผสาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเลี้ยงสัตว์ การรักษาโรคสัตว์ เป็นต้น การชมรายการถ่ายทอดสดการประชุมรัฐสภาทำให้เข้าใจเรื่องประชาธิปไตยและทราบว่าผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนกำลังทำอะไร รายการพระเทศน์หรือรายการตอบปัญหาธรรมะ รายการสำหรับเด็ก รายการตอบปัญหาเด็กและรายการไต่สวนคดี เป็นรายการที่พัฒนาความคิดและพฤติกรรมของเด็กได้เป็นอย่างดี บางครั้งรายการโทรทัศน์ต่างๆ ก็แทรกข้อคิดไว้ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ทำให้ผู้ชมพบความสุข ความสำเร็จมาแล้วไม่น้อย แม้ว่าบางครั้ง เมื่อชมรายการโทรทัศน์แล้วไม่เข้าใจ ก็สามารถศึกษาค้นคว้าต่อไปได้ด้วยตนเอง (อุคม จะโนภาย, 2536) รายการเหล่านี้มีเนื้อหาอย่างกว้างๆ เพื่อเป็นข้อมูลส่งเสริมทางด้านการศึกษาและวัฒนธรรม มิได้ออกแบบมาโดยเฉพาะเพื่อการเรียนการสอน แต่ก็สามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ (กิดานันท์ มลิทอง, 2540)

ปัจจุบันโทรทัศน์เข้ามามีบทบาทในสังคมไทยเพิ่มขึ้น โดยแทรกตัวเองเข้าไปในทุกสถาบันของสังคม ไม่ว่าจะเป็นสถาบันทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ ศาสนา วัฒนธรรมและการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันการศึกษานั้น โทรทัศน์จัดเป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทสำคัญ เพราะมีคุณสมบัติในการส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้สูงขึ้น ด้วยวิธีการนำเสนอที่มีทั้งภาพและเสียง อีกทั้งสามารถใส่รูปภาพ กราฟิกและตัวอักษรต่างๆ ประกอบเข้าไปในรายการโทรทัศน์ ทำให้ผู้ชมเกิดความสนใจและสามารถเข้าใจในเนื้อหาของรายการได้ดียิ่งขึ้น (สมเกียรติ เหลืองศักดิ์ชัย, 2540) เมื่อพิจารณาหน้าที่ของโทรทัศน์พบว่ามีสามประการ คือ ให้ความบันเทิง ให้ข้อมูลข่าวสาร และให้การศึกษา ซึ่งรายการบันเทิงก็มีส่วนที่ให้ข่าวสารและการศึกษาอยู่ด้วย ในขณะที่รายการเพื่อการศึกษา ก็มีส่วนของความบันเทิงและข้อมูลข่าวสารเป็นองค์ประกอบ แต่ที่ดีที่สุดคือหน้าที่ทั้งสามประการควรมีสัดส่วนที่สมดุลกัน (นิชิโมโต, 2538)

สถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยมีหลายสถานี นอกจากสถานีโทรทัศน์ส่วนกลาง 6 สถานี ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อ.ส.ม.ท. สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 (ททบ.5) สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (สทท. 11) และสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (Free TV) แล้ว ประเทศไทยยังมีสถานีโทรทัศน์ประเภทเสียค่าใช้จ่าย (Pay TV) เพื่อสนองความต้องการการรับรู้ข่าวสารในสังคมสมัยใหม่หรือเพื่อความบันเทิงเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงานประจำ แต่สถานีโทรทัศน์แบบไม่เสียค่าใช้จ่ายไม่สามารถสนองความต้องการได้ จึงยอมเสียค่าใช้จ่ายในการติดตั้งระบบสัญญาณและค่าบริการเป็นรายเดือน เพื่อจะได้ชมรายการที่แปลกใหม่และหลากหลายขึ้น ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์ประเภทเสียค่าใช้จ่ายดำเนินการโดย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

UBC ซึ่งเกิดจากการรวมกันของเคเบิลทีวี 2 รายใหญ่ คือ IBC cable TV และ UTV (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, 2541) อีกทั้งยังมีโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (ETV) อีกด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม ประชาชนยังมีความต้องการบริโภคข่าวสารที่หลากหลายและเสรีมากขึ้น รวมทั้งความต้องการทางเลือกใหม่ๆ ราชการใหม่ๆ จึงทำให้รัฐต้องผ่อนปรนกฎระเบียบต่างๆ โดยอนุญาตให้ประชาชนมีงานรับสัญญาณดาวเทียมไว้ในครอบครอง ปัจจุบันคนไทยส่วนหนึ่ง แม้จะมีจำนวนมากนักจึงมีโอกาสดูชมรายการโทรทัศน์โดยตรงผ่านดาวเทียมที่เรียกว่า “Satellite TV” เป็นทางเลือกใหม่อีกทางหนึ่งด้วย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ การที่ประชาชนในประเทศไทยสามารถชมรายการของ Star TV ได้จากดาวเทียม Asiasat ซึ่งเป็นรายการจากต่างประเทศได้อีกมากมาย (ปริยานุช ห่องสำเร็จ, 2538)

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้สำรวจเกี่ยวกับสื่อมวลชนด้านโทรทัศน์ ในปี พ.ศ. 2537 พบว่าอัตราการชมโทรทัศน์ในแต่ละภาคนั้น กรุงเทพมหานครมีประชาชนร้อยละ 93.4 ชมโทรทัศน์ ซึ่งสูงกว่าภาคอื่น ๆ ข้อมูลนี้สอดคล้องกับรายงานการวิจัยโครงการสำรวจสถานะเศรษฐกิจ สังคม และประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครของเทียนฉาย กิระนันท์ (2535) ที่ได้สำรวจเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อมวลชน พบว่า ชีวิตของชาวกรุงเทพมหานครในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเพื่อต้องการทราบหรือเปิดรับรายการประการใดก็ตาม ชาวกรุงเทพมหานครมักเลือกใช้โทรทัศน์เป็นสื่อแรกและใช้มากกว่าสื่ออื่น ซึ่งหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจและบริษัทฟอร์ไรท์ รีเสิร์ช จำกัด (ฐานเศรษฐกิจ, 2536 อ้างถึงใน จิยากร เสตะเวช, 2539) ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย โดยส่วนใหญ่ (71%) ต่างชมโทรทัศน์เป็นประจำทุกวัน โดยเฉพาะวัยกลางคน (อายุ 45-55 ปี) ติดตามชมเป็นประจำสูงถึง 82% และการใช้ระยะเวลาในการชมนั้น สำนักวิจัยมติชนได้สำรวจ พบว่า ผู้ชมให้ความสนใจชมรายการโทรทัศน์โดยเฉลี่ย 3 ชั่วโมง 51 นาทีต่อวัน ในวันธรรมดาและ 6 ชั่วโมง 53 นาที ในวันหยุดสุดสัปดาห์ (มติชน, 2538 อ้างถึงใน จิยากร เสตะเวช, 2539) ส่วนช่วงเวลาที่ประชาชนทั่วไปสนใจชมรายการโทรทัศน์มากที่สุด คือ ช่วงเวลา 18.00-22.00 น. ในวันธรรมดา ช่วงเวลา 10.00-12.00 น. และ 18.00-22.00 น. ในวันหยุดสุดสัปดาห์ สำหรับรายการโทรทัศน์ที่นิยมชม คือ รายการบันเทิงและรายการที่ให้ความรู้และสาระประโยชน์ (สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย, 2540)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการที่ประชาชนนิยมชมรายการโทรทัศน์เป็นประจำนี้เอง จึงทำให้โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อของประชาชน โดยให้ทั้งการเรียนรู้ เสริมสร้างความคิด ปลุกฝังความประพฤติ อุปลินัย ตลอดจนค่านิยมของผู้ชม ปัจจุบันจึงพบว่าโทรทัศน์ได้กลายเป็นความจำเป็นของชีวิตยุคใหม่ไปแล้วอย่างแนบสนิท ซึ่งนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน มาร์แชล แมคลูแฮน ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของโทรทัศน์มาเป็นเวลานาน จึงสรุปถึงอิทธิพลของโทรทัศน์ไว้ตอนหนึ่งว่า “ภาพและเสียงของคนที่ปรากฏบนโทรทัศน์มีอิทธิพลในการสื่อสารกับคนที่ชมอยู่ทางบ้าน ได้ลึกซึ้งมากกว่าสื่อทางวิทยุหรือทางหนังสือพิมพ์มาก ทั้งนี้เพราะโทรทัศน์สามารถกระตุ้นเร้าอารมณ์ให้เกิดการร่วมผูกพันระหว่างผู้แสดงกับผู้ชมเข้าด้วยกันอย่าง ‘ไม่รู้ตัว’” เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วปัญหาอยู่ที่ว่าทำอย่างไร จึงจะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากรายการโทรทัศน์ (ประนอม จันทร์, 2534)

หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุและโทรทัศน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรทัศน์มีอยู่หลายสถานี แต่ละสถานีมีรายการที่หลากหลายและทันสมัย แต่ในบางกรณีก็มีเนื้อหาซึ่งยังไม่ผ่านการตรวจสอบว่าเป็นสิ่งถูกต้อง เพราะหลังจากคณะกรรมการบริหารกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์มีมติเลิกคุ้มครองเวลาการแพร่ภาพรายการโทรทัศน์ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา โดยอนุมัติให้สถานีโทรทัศน์ออกอากาศได้ตลอด 24 ชั่วโมงแล้ว รัฐบาลในยุคที่มีนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรีได้ให้สถานีโทรทัศน์ควบคุมรายการกันเอง ไม่ต้องส่งรายการก่อนออกอากาศให้คณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์พิจารณาอีกต่อไป ซึ่งในเรื่องนี้ นายคำรง พุฒตาล ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “สถานีโทรทัศน์ไม่มีวันรับผิดชอบได้ดีเท่ากับคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เพราะสถานีโทรทัศน์ต้องรักษาผลประโยชน์ของผู้อุปถัมภ์รายการก่อน” (วีระศักดิ์ สาเลชยกานนท์, บรรณาธิการ, 2534) แม้ว่าโทรทัศน์จะเป็นสื่อมวลชนที่สรรหาแต่ข่าวสารและความรู้ที่ทันสมัยออกมาเผยแพร่ก็ตาม แต่ในหลายกรณีรายการดังกล่าวก็หมิ่นเหม่ต่อความผิดพลาด ในแง่ของการมีทั้งภาพและเสียง ในส่วนของโทรทัศน์เองนับได้ว่าเป็นศูนย์กลางของการเล่าเรื่อง ซึ่งมีทั้งละคร ข่าว ธุรกิจ กีฬา การ์ตูนและอื่นๆ โดยถ่ายทอดสู่สายตาของผู้ชมแทบทุกครัวเรือน จากการสำรวจเกี่ยวกับสื่อมวลชนด้านโทรทัศน์และวิทยุของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2537 พบว่า จำนวนครัวเรือนไทยที่มีอยู่ 13.6 ล้านครัวเรือน มีโทรทัศน์ประมาณ 10.2 ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 74.9 สำหรับวิทยุมีประมาณ 10 ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.8 ส่วนสถิติด้านหนังสือพิมพ์ ปี 2538 พบว่า จากจำนวนครัวเรือน 14.8 ล้านครัวเรือน มีจำนวนครัวเรือนที่อ่านหนังสือพิมพ์ 6.1 ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 41.2 (สุรัตน์ เมธิกุล, 2541)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์กับการรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร ซึ่งช่วยทำให้ทราบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์อย่างไร ได้ข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารระดับใด สถานภาพของประชาชนและพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์กับการรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ตัวแปรใดในด้านสถานภาพของประชาชนและพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์ที่สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการใช้รายการโทรทัศน์ในการรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารของประชาชนกรุงเทพมหานคร ผลของการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารทางรายการโทรทัศน์ สามารถเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตรายการปรับปรุงเนื้อหารายการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ให้สอดคล้องกับความต้องการและความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร เมื่อประชาชนชมรายการโทรทัศน์แล้วสามารถรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร ได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารจากรายการโทรทัศน์ของประชาชน
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ กับ การรับรู้ข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารจากรายการโทรทัศน์
4. ศึกษาตัวแปรด้านสถานภาพของประชากรและพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์ที่ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการใช้รายการโทรทัศน์ในการรับรู้ประโยชน์และการนำไปใช้ของความรู้ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร ของประชากรกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรกรุงเทพมหานคร จำนวน 500 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษารายการโทรทัศน์ซึ่งออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3,5,7,9,11 และไอทีวี
2. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์กับการรับรู้ข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร
3. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะประชาชนอายุระหว่าง 16 ปี ขึ้นไปในเขต ก.ท.ม. เนื่องจากเป็นกลุ่มเป้าหมายที่กำลังอยู่ในวัยกำลังศึกษาและทำงานซึ่งจะมีการเปิดรับสื่อสูง ทำให้สามารถได้ข้อมูลที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชากรที่มีลักษณะทางประชากร อันได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ต่างกัน
2. การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำจำกัดความ

รายการโทรทัศน์ หมายถึง รายการประเภทต่างๆที่ออกอากาศตามตารางการออกอากาศของสถานีโทรทัศน์

พฤติกรรมชมรายการโทรทัศน์ หมายถึง ลักษณะการชมรายการโทรทัศน์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งครอบคลุมถึง ความบ่อยในการชม ช่วงเวลาในการชม ระยะเวลาในการชม ปริมาณของรายการที่ชม ประเภทของรายการที่ชม

ความบ่อยในการชม หมายถึง จำนวนวันที่ประชาชนในกรุงเทพมหานครชมรายการโทรทัศน์โดยเฉลี่ยในแต่ละสัปดาห์

ช่วงเวลาในการชม หมายถึง เวลาที่ประชาชนในกรุงเทพมหานครชมรายการโทรทัศน์ซึ่งสถานีโทรทัศน์ทำการออกอากาศไปยังผู้ชม

ระยะเวลาในการชม หมายถึง จำนวนเวลาที่ประชาชนในกรุงเทพมหานครชมรายการโทรทัศน์โดยเฉลี่ยในแต่ละวัน

ปริมาณของรายการที่ชม หมายถึง จำนวนรายการโทรทัศน์ที่ประชาชนในกรุงเทพมหานครชมโดยเฉลี่ยในแต่ละวัน

ประเภทของรายการที่ชม หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่ประชาชนในกรุงเทพมหานครชมเพื่อความบันเทิง เพื่อการรับรู้ข่าวสารและเพื่อการศึกษา ซึ่งจำแนกเป็น 11 ประเภท คือ ประเภทรายการข่าว ประเภทรายการอภิปรายและสนทนา ประเภทรายการความรู้และการศึกษา ประเภทรายการสารคดี ประเภทรายการสำหรับเด็กและการ์ตูน ประเภทรายการละครและภาพยนตร์ ประเภทรายการศิลปะและดนตรี ประเภทรายการกีฬา ประเภทรายการปกิณกะบันเทิง ประเภทรายการแข่งขันตอบปัญหาและเกม ประเภทรายการศาสนา และส่งเสริมศีลธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงคุณค่าเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันที่มีต่อการรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร
2. เพื่อทราบถึงปริมาณการรับรู้ข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร
3. เพื่อเป็นประโยชน์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดหรือผลิตรายการ โทรทัศน์ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจทำรายการและพัฒนารายการโทรทัศน์ให้เกิดคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารของประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2539) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารมวลชน หมายถึง กระบวนการนำสารหรือการส่งสารไปยังคนจำนวนมาก ก่อนข้างจะสลับซับซ้อนกว่าการสื่อสารประเภทอื่น ผู้ส่งสารอาจเป็นกลุ่มบุคคลซึ่งรวมตัวกันเป็นองค์กรหรือสถาบันก็ได้และผู้รับสารจำนวนมากนั้นมักจะอยู่กระจัดกระจายไม่มีปฏิริยาสัมพันธ์ต่อกัน ด้วยเหตุนี้ปฏิริยาตอบโต้ที่เกิดจากผลของการสื่อสารจึงไม่ปรากฏโดยตรงหรือทันทีทันใด แต่มักจะแสดงออกในรูปของความพอใจหรือไม่พอใจ ซึ่งสังเกตได้จากพฤติกรรมของผู้รับ ถ้าพอใจมักจะปฏิบัติบ่อยๆหรือกระทำซ้ำๆ

จากคำอธิบายของนักการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา หมายถึง การนำสื่อมวลชนซึ่งได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์และภาพยนตร์ เป็นต้น มาเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดข่าวสาร ความรู้และเนื้อหาวิชาไปสู่ผู้เรียนเป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกัน โดยสื่อมวลชนที่นำมาใช้นั้นจะใช้เป็นสื่อการสอน โดยตรงหรือนำมาใช้เพื่อเสริมประสบการณ์แก่ผู้เรียนก็ได้

สื่อมวลชนเป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา เป็นเครื่องมือเพื่อการเรียนรู้ที่สำคัญ สามารถกระจายข่าวสาร ความรู้ในวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว ช่วยสร้างองค์ความรู้ สร้างโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น หล่อหลอมทัศนคติใหม่ๆ ให้กับมวลชน นัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนทำหน้าที่เสมือนครูมหาชนที่ให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของบุคคลและชุมชน รวมทั้งช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ (รุ่ง แก้วแดง, 2540)

ซึ่งวิลาส มณีวัต นักสื่อสารมวลชนและนักประชาสัมพันธ์ที่มีชื่อเสียงท่านหนึ่ง (อ้างถึงใน อนันต์ธนา อังกินันท์และเกื้อกุล คุปรัตน์, 2525) ได้กล่าวว่า "... การศึกษามีได้งบอยู่ที่ประตูโรงเรียนหรือสิ้นสุดที่รั้วมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ประชาชนยังต้องมีการศึกษาอยู่เสมอ คือ ศึกษาเพื่อที่จะให้เข้าใจสภาพของสังคมปัจจุบันรอบๆตัวเรา อาจกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนก็คือสื่อแห่งการศึกษาที่สำคัญที่สุดของประชาชนในสังคมปัจจุบัน"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการให้การศึกษาได้เป็นอย่างดี เพราะนอกจากจะใช้เป็นอุปกรณ์เสริมระบบการเรียนการสอนในห้องเรียนแล้ว ยังอำนวยความสะดวกทางการศึกษาแก่ประชาชนอย่างดียิ่งด้วย นักการศึกษาหลายท่านจึงเห็นพ้องต้องกันว่า สื่อมวลชนมิใช่เป็นเพียงเครื่องช่วยในการเรียนการสอน แต่เป็นสิ่งที่ควรอยู่ในระบบของการเรียนการสอนทุกระบบ ถ้ารู้จักใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมแล้ว สามารถให้ประสิทธิภาพทางการศึกษาแก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อมวลชนมีประโยชน์ในการให้การศึกษาตลอดชีวิตแก่ประชาชน โดยการเสริมสร้างความรู้ ทักษะและเจตคติ เพื่อช่วยให้ปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี และช่วยแนะแนวทางการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพตามระบอบประชาธิปไตยอย่างมั่นคงด้วย (วิจิตร ภักดีรัตน์, 2540) เนื่องจาก สื่อมวลชนสามารถให้ข่าวสารและถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึกต่างๆ ที่หลากหลายไปสู่มวลชนด้วยความรวดเร็ว จึงเป็นสิ่งได้เปรียบต่อการศึกษาในชั้นเรียน ทั้งนี้ เพราะการศึกษาในชั้นเรียน ไม่ยืดหยุ่น มักเป็นการศึกษาตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในตำรา ซึ่งปัจจุบันความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ มีความเจริญก้าวหน้ามากและนับวันจะกว้างขวางออกไปเรื่อยๆ การศึกษาโดยอาศัยความรู้จากในตำราอย่างเดิวยังไม่เพียงพอ แม้แต่ครูเองก็มีความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาความรู้จากแหล่งวิชาการอื่นๆ อีกมาก โดยเฉพาะแหล่งที่ศึกษาหาความรู้ได้มากและสะดวกก็คือ “สื่อมวลชน” (ศาสตราจารย์ จิตนะ, 2528)

สมบุรณ์ สงวนญาติ (2534) กล่าวว่า ความจำเป็นที่ต้องนำสื่อมวลชนมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษา เนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. อัตราเพิ่มของประชากรสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้รัฐไม่สามารถจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนให้เพียงพอกับจำนวนประชากรได้ เพราะการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นการลงทุนสูงซึ่งเกินกำลังของรัฐที่จะกระจายการศึกษาให้ทั่วถึง
2. ประชาชนขาดความเสมอภาคทางการศึกษา หมายถึง โอกาสเข้าศึกษาในระดับต่างๆ ตามความต้องการ ไม่ทัดเทียมกัน บางคนมีโอกาสเรียนแค่ระดับประถมศึกษา บางคนมีโอกาสถึงระดับมัธยมศึกษาและส่วนน้อยมีโอกาสถึงระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ โรงเรียนแต่ละโรงเรียนก็ยังมีคุณภาพที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ผู้ที่มีโอกาสเข้าศึกษาในโรงเรียนหรือสถาบันที่มีชื่อเสียงหรือมีความพร้อมสูงย่อมได้เปรียบ
3. ความรู้และวิทยาการแขนงต่างๆ ได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดเทคโนโลยีใหม่ๆ ขึ้นมากมาย ซึ่งมีผลทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงอันมีผลผลักดันให้คนในสังคมต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงนั้น จึงต้องอาศัยการศึกษา แต่การศึกษาในระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนมีข้อจำกัดมากมาย จึงจำเป็นต้องหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพเข้าช่วย นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้ตามแนวคิดของการศึกษาตลอดชีวิต คือ หลังจบจากสถานบันการศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ตลอดเวลา

ปัญหาดังกล่าวจะบรรเทาลงได้ ถ้าใช้ทรัพยากรด้านสื่อมวลชนที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์ โดยนำมาใช้จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้ศึกษาอย่างกว้างขวาง ตามแนวคิดของการศึกษาตลอดชีวิต (Life Long Education) และนำไปช่วยแก้ปัญหา ด้านการสอนในระบบโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนให้สูงขึ้นได้ ซึ่งเป็นสื่อมวลชนที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพด้วยแล้ว ขอมอำนาจคุณประโยชน์แก่กระบวนการเรียนการสอนได้ดังต่อไปนี้

1. สามารถแพร่กระจายความรู้ เนื้อหาสาระในสาขาวิชาต่างๆ ไม่รู้คนจำนวนมากได้อย่างรวดเร็วเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีโอกาสได้เรียนรู้กว้างขวางขึ้น ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลกมนุษย์
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนที่กระจายอยู่ตามที่ต่างๆ ทั่วประเทศ มีโอกาสได้รับประโยชน์ทางการศึกษาเท่าเทียมกัน เป็นการขยายห้องเรียนให้กว้างออกไป โดยผู้เรียนไม่ต้องเข้าชั้นเรียน แต่สามารถเรียนได้ตามลำพังและตลอดเวลา
3. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนวัสดุการศึกษาของระบบโรงเรียน ทั้งด้านสถานที่ บุคลากร สื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ห้องเรียนไม่พอ ขาดผู้สอนที่มีประสบการณ์ สื่อการสอนที่จำเป็นมีจำกัด ปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ไขได้โดยอาศัยสื่อมวลชนเข้าช่วย
4. ช่วยปรับปรุงการสอนของครูซึ่งมีความสามารถแตกต่างกัน ให้มีคุณภาพดีใกล้เคียงกัน โดยอาศัยสื่อมวลชนเป็นสื่อในการถ่ายทอดเทคนิควิธีการ ด้วยการให้คำแนะนำและสาธิตการสอนผ่านสื่อมวลชน โดยเฉพาะโทรทัศน์ได้ผลดีมาก
5. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของรัฐ ถ้าได้มีการวางแผนเตรียมการอย่างรัดกุม จะสามารถจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ได้ครอบคลุม ต่อเนื่องและมีคุณภาพคู่กับการลงทุน

นอกจากนี้ ประนอม เมืองค่อม (2532) ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อมวลชนไว้ดังนี้

1. สื่อมวลชนมีประโยชน์ในการแจ้งข่าวสาร ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงต่างๆ ให้สังคมรับรู้
2. สื่อมวลชนก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้เป็นอย่างดี
3. สื่อมวลชนทำให้เกิดความรอบรู้ในทุกๆ ด้านที่ทันเหตุการณ์และทุกสาขาวิชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สื่อมวลชนทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

5. สื่อมวลชนนำมาใช้สอนทักษะ การพูด การฟัง การอ่าน การเขียน ทั้งหลักภาษา และวรรณคดี ได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า สื่อมวลชนมีความสำคัญต่อการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบ โรงเรียน เป็นเครื่องมือเพื่อการเรียนรู้ที่สำคัญ สามารถกระจายข่าวสารความรู้ได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว มากขึ้นและไกลขึ้น ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนวัสดุการศึกษา อีกทั้งยังทำให้ประชาชน มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ปัจจุบันความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ มีความเจริญก้าวหน้า และกว้างขวางขึ้นเรื่อยๆ การศึกษาโดยอาศัยความรู้จากในตำราเพียงอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอ จำเป็นต้องอาศัยสื่อมวลชนช่วยทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่ประชาชนด้วย

ประเภทและบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนทางการศึกษา

การติดต่อสื่อสารของมนุษย์ตั้งแต่อดีตนั้น มีรูปแบบต่างๆ โดยการแสดงท่าทาง การใช้ สัญลักษณ์ เช่น ภาษามือ ควีนไฟ ฯลฯ จนมาถึงพัฒนาการด้านภาษาพูดและภาษาเขียนดังเช่น ปัจจุบัน เมื่อมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารจึงมีการประดิษฐ์อุปกรณ์รับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งภาพและตัวอักษร ซึ่งการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารนี้ ทำให้คนเราสามารถติดต่อกันได้อย่าง รวดเร็วและกว้างขวาง ไม่จำกัดจำนวนผู้รับ จึงทำให้เกิดการสื่อสารมวลชนขึ้น โดยการใช้สื่อมวลชน ประเภทต่างๆ ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันและยังนำมาใช้ในวงการการศึกษาอีกด้วย

สื่อมวลชนทางการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. วิทยุกระจายเสียง
2. โทรทัศน์
3. ภาพยนตร์
4. สิ่งพิมพ์ (คณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา สถาบันราชภัฏ สวนคูสิต, 2539)

สื่อมวลชนทางการศึกษาแต่ละประเภทมีสภาพการทำงาน คุณลักษณะพิเศษเฉพาะตัว วิธีการนำเสนอ ไปสู่จุดหมายปลายทางแตกต่างกัน ความรวดเร็วในการส่งสารก็ต่างกัน มีความมั่นคงถาวรในการส่งสารไม่เหมือนกัน ดังนั้น สื่อมวลชนทางการศึกษาแต่ละประเภทจึงมีประสิทธิภาพในการนำเสนอต่างกัน นักการศึกษาและนักสื่อสารมวลชนหลายท่าน ได้กำหนดหน้าที่ของสื่อมวลชนไว้ดังนี้

อนันต์ธนา อังกินันท์และเกื้อกุล คูปรรัตน์ (2525) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชนไว้ สรุปได้ว่า สื่อมวลชนมีหน้าที่สำคัญ 5 ประการคือ

1. เสนอข่าวสาร หน้าที่ของสื่อมวลชนที่สำคัญก็คือ การเสนอข่าวสารให้แก่ประชาชน โดยทั่วไป โดยเริ่มตั้งแต่การหาข่าว รวบรวมข่าวและจัดส่งข่าวไปให้ประชาชน ข่าวดังกล่าวนั้น อาจจะเป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ ข่าวเศรษฐกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าขายและการทำมาหากิน ข่าวกีฬา ข่าวบันเทิงต่างๆ ตลอดจนข่าวอุบัติเหตุและข่าวอาชญากรรม ฯลฯ การเสนอข่าวของสื่อมวลชนโดยทั่วไปจะต้องเสนอตามข้อเท็จจริง โดยไม่จำเป็นต้องสอดแทรกความคิดเห็นใดๆ ลงไป คุณค่าของการเสนอข่าวนั้นขึ้นอยู่กับความรวดเร็ว ถูกต้องและมีรายละเอียดครบถ้วน

2. เสนอความคิดเห็น โดยทั่วไปแล้วสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และภาพยนตร์ จำเป็นต้องเป็นตัวแทนของประชาชนในการเสนอความคิดเห็นให้กับผู้บริหารประเทศได้รับทราบ คุณค่าของบทวิจารณ์นั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่สื่อมวลชน ได้ออกเนื้อหาของข่าวมาวิจารณ์ในรูปของบทความว่ามาจากข่าวที่ถูกต้องหรือไม่และเป็นตัวแทนแสดงความคิดเห็นของประชาชนโดยส่วนใหญ่หรือไม่ สิ่งสำคัญคือ สื่อมวลชนต้องทำการตรวจสอบประจักษ์ของประชาชนอยู่เสมอ เพื่อจะได้หาคำวิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะที่มีน้ำหนักเพียงพอ

3. ให้ความบันเทิง การให้ความบันเทิงเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งของสื่อมวลชนโดยทั่วไป ผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ ชมโทรทัศน์และชมภาพยนตร์ มักเลือกทำในเวลาว่างจากการทำงานและต้องการพักผ่อน อาจเป็นช่วงเช้าก่อนไปทำงาน ตอนพักรับประทานอาหารกลางวันหรือตอนเย็นภายหลังเลิกงาน ฯลฯ ในช่วงเวลาดังกล่าวสื่อมวลชนจะได้รับความสนใจมากที่สุด ฉะนั้นสื่อมวลชนควรตระหนักถึงหน้าที่ประการนี้ให้มาก เพราะเป็นความต้องการของประชาชนโดยทั่วไป

4. ให้ความรู้ สื่อมวลชนต้องทำหน้าที่ให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป อาจเป็นการให้ความรู้โดยตรง เช่น วารสารทางการศึกษา ตำราเรียน วิทยุโรงเรียนและโทรทัศน์การศึกษาหรือ อาจแทรกอยู่ในรายการต่างๆ เช่น รายการวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์หรือในบางคอลัมน์ของหนังสือพิมพ์ก็ได้

5. โฆษณาและประชาสัมพันธ์ บทบาทและหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่ง ก็คือการโฆษณาสินค้าและบริการ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์กิจการต่างๆ อาจกล่าวได้ว่า ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์ ต่างก็มีรายได้จากการโฆษณาสินค้าและกิจการต่างๆ จนไม่สามารถแยกออกจากกันได้ การโฆษณานี้ไม่ใช่เป็นประโยชน์แต่เฉพาะสื่อมวลชนที่ได้รับค่าโฆษณาเท่านั้น แม้แต่ประชาชนโดยทั่วไปก็มีความต้องการทราบว่า เมื่อต้องการชมภาพยนตร์โรงใดโรงหนึ่ง โรงภาพยนตร์ใดเสนอฉายเรื่องใดบ้างและเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร น่าชมหรือไม่ เมื่อต้องการซื้อสินค้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็อยากทราบว่ามิบริษัทใด ผลิตสินค้าอื่นๆ ออกจำหน่ายบ้าง สรรพคุณเป็นอย่างไร ราคาประมาณเท่าใดและมีจำหน่ายที่ใดบ้าง ฉะนั้นการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ จึงเป็นหน้าที่สำคัญและเป็นประโยชน์ทั้งสื่อมวลชน เจ้าของสินค้าและกิจการ ตลอดจนประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นผู้ซื้อสินค้าและใช้บริการ

วิรัช ถิรรัตนกุล (2526) กล่าวถึง หน้าที่ของสื่อมวลชน สรุปได้ว่า สื่อมวลชนเป็นพลังที่สำคัญของชาติ เพราะมีบทบาทหน้าที่ต่อความรู้สึกนึกคิดของประชาชนทั้งประเทศ ดังนี้

1. หน้าที่ในการเสนอข่าวข้อเท็จจริง (Information Function) คือ การเผยแพร่ข่าวสารเหตุการณ์ต่างๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ

2. หน้าที่ในการเสนอความคิดเห็น (Opinion Function) ได้แก่ บทบาทในการเสนอความคิดเห็นในประเด็นปัญหาต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ส่วนรวมของสังคม เป็นผู้นำสำคัญในการเสนอความคิดเห็นของมวลชน สร้างทัศนคติทางการเมืองและประชามติ (Public Opinion) การเสนอข่าวหรือข้อคิดเห็นนั้น ช่อมทำให้เกิดปฏิกิริยาโต้ตอบจากผู้รับสาร ซึ่งเจตคติและปฏิกิริยาดังกล่าวจะรวมกันเป็นประชามติในที่สุด

3. หน้าที่ในการให้ความบันเทิง (Entertainment Function) ได้แก่ การเสนอข่าวสารที่เป็นสาระบันเทิง เช่น นวนิยาย เรื่องสั้นหรือคอลัมน์บันเทิงประจำ ซึ่งออกมาเพื่อความบันเทิงของผู้อ่าน นอกจากนี้วิทยุ โทรทัศน์ ก็มีรายการละคร เพลง คอนเสิร์ตหรือการแสดงต่างๆ ด้วย

4. หน้าที่ในการให้การศึกษา (Educational Function) ได้แก่ การให้ความรู้ในด้านต่างๆ แก่มวลชน แนะนำสิ่งที่เห็นสาระประโยชน์แก่สังคม ให้ความรู้รอบตัว วิชาการหรือประสบการณ์ใหม่ๆ แก่ประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. หน้าที่ในการเป็นผู้ที่วางผังผู้ปกครอง เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน สื่อมวลชนในระบอบประชาธิปไตยจะคอยวางผังผู้มีอำนาจหรือผู้ปกครองมิให้กระทำการ นอกขอบเขตหรือผิดไปจากความต้องการของประชาชน โดยการเสนอข่าวหรือบทวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานของรัฐบาลหรือข้าราชการให้ปฏิบัติหน้าที่โดยบริสุทธิ์ยุติธรรม

6. หน้าที่ในการเผยแพร่โฆษณา (Publicity and Advertising) คือ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง เผยแพร่และโฆษณา (Advertising Media) ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสื่อมวลชนเองที่ได้ขายเวลา อันเป็นรายได้หลักสำคัญของสื่อมวลชน ทำให้ประชาชนได้รู้จักสินค้าและผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทำให้ สามารถเลือกซื้อหรือใช้บริการได้ตามที่ต้องการ

7. หน้าที่ในการให้บริการสาธารณะ (Public Service) คือ การช่วยให้บริการสาธารณะ แก่สังคมส่วนรวม เสนอข่าว ประกาศแจ้งความข่าวสารบริการแก่มวลชน หรือให้ข่าวสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนส่วนรวม เช่น งานการกุศล งานสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

คณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2539) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของสื่อมวลชนไว้ พอสรุปได้ 5 ประการ คือ

1. มีหน้าที่ในการเสนอข่าวสารข้อเท็จจริงแก่มวลชน ได้แก่ การเสนอข่าวสาร เหตุการณ์และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ให้ประชาชนทราบตามข้อเท็จจริง โดยไม่จำเป็นต้องสอดแทรกความคิดเห็นใด ๆ ลงไป

2. มีหน้าที่ในการเสนอความคิดเห็นในประเด็นหรือปัญหาใด ๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อ ผลประโยชน์ของส่วนรวม ในนามตัวแทนของประชาชนหรือในลักษณะที่เป็นผู้นำทางความคิด ของมวลชน ซึ่งการแสดงความคิดเห็นหรือการวิพากษ์วิจารณ์ จะทำให้ผู้รับมีปฏิกิริยาตอบโต้ ออกมาในลักษณะชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ปฏิกิริยาดังกล่าวจะทำให้เกิด การรวมตัวกลายเป็นประชามติได้

3. มีหน้าที่ให้การศึกษาแก่มวลชน ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ รวมทั้งเจตคติ ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม ทักษะและเทคนิควิธีในการประกอบกิจกรรมการงาน ทั้งทางตรงและทางอ้อม

4. มีหน้าที่ให้ความบันเทิงแก่มวลชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยมุ่งให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน คลายความเครียดและมีสุขภาพจิตที่ดี ได้แก่ รายการเพลง คนตรี ละคร นิยาย เป็นต้น

5. มีหน้าที่ในการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่คลี่คลายกัน ทั้งในด้าน การเมือง การปกครอง การค้า การให้บริการด้านธุรกิจและบริการสาธารณะสุข

Schramm (1975) ได้กล่าวถึงหน้าที่หลักของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม 5 ประการ คือ

1. หน้าที่ในการเป็นแหล่งให้ข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม
2. หน้าที่เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นของประชาชน ต่อประเด็นปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนที่อยู่ในสังคม
3. หน้าที่เป็นแหล่งให้ความรู้แก่ประชาชน เท่ากับเป็นแหล่งเพิ่มพูนปัญญา อันจะนำมาซึ่งความก้าวหน้าของตนเองและสังคม
4. หน้าที่ในการบันเทิง เพื่อให้ประชาชนได้พักผ่อนทางด้านจิตใจ คลายความตึงเครียด และให้ความสนุกสนาน
5. หน้าที่ให้บริการทางธุรกิจ เพื่อประโยชน์ต่อการค้าขายและเศรษฐกิจของสังคม

จากการที่มีผู้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนไว้หลายท่าน สามารถสรุปบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน ได้ดังนี้

1. เสนอข่าวสาร ได้แก่ การเสนอข่าวสารเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวต่างๆ ให้แก่ประชาชนได้รับทราบตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยไม่สอดแทรกความคิดเห็นใดๆ ลงไป
2. เสนอความคิดเห็น ได้แก่ การเป็นตัวแทนของประชาชนในการเสนอความคิดเห็นในปัญหาหรือประเด็นต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม
3. ให้การศึกษา ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ในสาขาวิชาการต่างๆ และประสบการณ์ใหม่ๆ ตลอดจนแนะนำสิ่งที่เป็นสาระประโยชน์แก่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม
4. ให้ความบันเทิง ได้แก่ การให้ความบันเทิงแก่ประชาชนในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียดและมีสุขภาพจิตที่ดี
5. โฆษณาประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การทำหน้าที่เป็นสื่อในการเผยแพร่ โฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเกิดความเข้าใจที่ดีต่อสินค้าและบริการต่างๆ

2. โทรทัศน์กับการศึกษา

ประหยัด จิระวรพงศ์ (2528) กล่าวว่า โทรทัศน์ หมายถึง ระบบการส่งภาพและเสียงไปพร้อมๆ กัน ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อสื่อสารตามวัตถุประสงค์ ส่วนโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ก็คือ ลักษณะเดียวกับที่กล่าวแล้ว แต่เน้นรายการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะ ทั้งระดับการสอนในชั้นเรียนและระดับการจัดรายการที่สถานีโทรทัศน์ต่างหาก

กิดานันท์ มลิทอง (2540) อธิบายว่า “โทรทัศน์” (Television) แปลความหมายได้ว่า “การเห็นในระยะไกล” หมายถึง การส่งภาพและเสียงจากสถานีส่งไปยังผู้รับซึ่งเป็นมวลชนในที่ต่างๆ ซึ่งสามารถรับสัญญาณโทรทัศน์ได้พร้อมๆ กัน เมื่อมีการนำโทรทัศน์มาใช้ในวงการศึกษา จึงทำให้เกิดคำว่า “โทรทัศน์การศึกษา” (Educational Television) ตามความหมายของคำนี้ โทรทัศน์เป็นเพียง “สื่อหรือช่องทาง” เพื่อนำความรู้มายังผู้เรียน มิใช่เป็นตัวของ “การศึกษา” หรือบรรจุความรู้ไว้ในตัวเอง แต่เป็นการใช้โทรทัศน์เพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษา หรืออาจกล่าวได้ว่า โทรทัศน์การศึกษาเป็นผลการนำรูปแบบและเทคนิคของสื่อโทรทัศน์มาประยุกต์ใช้ร่วมกันเพื่อธุรกิจทางการศึกษา เป็นลักษณะหนึ่งของเทคโนโลยีการศึกษา โทรทัศน์การศึกษาจะแพร่ภาพรายการทั้งในระบบวงจรมหานคร และในระบบวงจรมหานคร โดยรายการเหล่านั้นจะมีเนื้อหาอย่างกว้างๆ เพื่อเป็นข้อมูลส่งเสริมทางด้านการศึกษาและวัฒนธรรม มิได้ออกแบบมาโดยเฉพาะเพื่อการเรียนการสอน แต่ก็สามารถนำมาใช้ประกอบการสอนได้

สรุปได้ว่า โทรทัศน์การศึกษา หมายถึง การส่งสัญญาณภาพและเสียงจากสถานีส่งไปยังผู้รับซึ่งเป็นมวลชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา รายการที่แพร่ภาพมีเนื้อหาอย่างกว้างๆ เป็นข้อมูลสำหรับส่งเสริมทางด้านการศึกษา ถึงแม้มิได้ออกแบบมาโดยเฉพาะเพื่อการเรียนการสอน แต่ก็สามารถนำมาใช้ประกอบการสอนได้

2.2 ความสำคัญของโทรทัศน์ต่อการศึกษา

โทรทัศน์มีความสำคัญในการใช้เป็นสื่อเพื่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาการเมือง การพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาการศึกษา จะเห็นได้ว่าประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศนิยมใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษา ที่เรียกว่า “ETV” (Educational Television) (ชลดา วงศ์วิชัย, 2539) สำหรับประเทศไทยนั้น นับวันโทรทัศน์จะมีอิทธิพลต่อการให้การศึกษาในระดับต่างๆ มากขึ้น ซึ่งมีปัญหาจำนวนประชาชนเพิ่มขึ้นและประชาชนต้องการความรู้มากขึ้น การขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การขาดแคลน

นักวางแผนและนักการศึกษา จึงจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางในการนำเทคโนโลยีทางการศึกษา มาช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ให้ได้ เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพของประชาชนที่ได้ผลอย่างรวดเร็ว และประหยัด โทรทัศน์จึงเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษามาก เพราะสามารถ เสนอเรื่องราวและทักษะต่างๆ ได้เป็นอย่างดี (วิจิตร ภักดีรัตน์, 2540)

โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางใน 3 ด้านด้วยกัน คือ

- ประสบการณ์ในมิติของความจริง (Reality)
- ประสบการณ์ในมิติของกาลเวลา (Time)
- ประสบการณ์ในมิติของสถานที่ (Space)

ผู้ที่ถูกเลือกสรรให้ทำหน้าที่เป็นผู้แสดง (performer) ซ่อมทำหน้าที่ได้ดีกว่าครู ไม่ว่าจะเป็นการร้อง การเดิน การแสดงท่าทางและการพูดคุย โดยครูทางโทรทัศน์สามารถทดลองสิ่งต่างๆ ที่ครูในชั้นเรียนทำไม่ได้ บางครั้งสิ่งที่ทดลองหรือนำมาแสดงอาจเป็นสิ่งที่ครูไม่ทราบมาก่อน การใช้เทคนิคด้านแสง เสียง คนตรีและภาพที่สวยงามช่วยทำให้รายการโทรทัศน์น่าสนใจมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น โทรทัศน์เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับกฎแห่งแรงโน้มถ่วง โดยการหย่อนวัตถุลงมาจากเฮลิคอปเตอร์ที่บินอยู่ในระดับความสูง 100 เมตร โทรทัศน์ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความกดของบรรยากาศ โดยการอัดลมออกจากท่อที่ฝังอยู่ใต้น้ำแล้วปล่อยให้น้ำพุ่งจากท่อขึ้นไปในอากาศเป็นน้ำพุสูงกว่า 10 เมตร เป็นต้น โทรทัศน์สามารถนำภาพทะเลสาบ ภาพภูเขาไฟ ภาพทิวทัศน์และขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศเพื่อนบ้าน แม้กระทั่งพื้นผิวของดวงจันทร์ มาให้ชม ด้วยภาพเหล่านี้ทำให้ประสบการณ์เกี่ยวกับสถานที่ที่ได้รับการขยายขอบเขตออกไปทันที เมื่อนักเรียนเกิดความประทับใจก็จะคิดค้นแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเองต่อไป นอกจากนี้ โทรทัศน์สามารถขณะมิติด้านกาลเวลาคือ เช่น นำภาพเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์มาเสนอใหม่ นำภาพการแตกหน่อของเมล็ดพืชซึ่งเติบโตกลายเป็นต้น ไม้ใหญ่ในเวลาชั่วพริบตาให้ชม ด้วยอัตราความเร็วที่มองเห็นได้ด้วยตา หรือนำเสนอการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วของวัตถุด้วยเทคนิค ภาพช้า เป็นการเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติและปรากฏการณ์ทางสังคมแก่นักเรียน กล่าวได้ว่า โทรทัศน์ช่วยขยายโลกของนักเรียนให้กว้างขวางขึ้น โดยผ่านประสบการณ์ทางอ้อม (indirect experience) ซึ่งในที่สุด ก็จะนำนักเรียนไปสู่ประสบการณ์ทางตรง (direct experience) กล่าวคือ นักเรียนเกิดความสนใจที่จะค้นคว้าทดลองด้วยตนเองหรือ ไปชมสถานที่ต่างๆ ที่เห็น ในโทรทัศน์ด้วยตนเองภายหลัง (นิธิโมโค, 2538)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในฐานะที่เป็นสื่อการสอนและการศึกษานั้น โทรทัศน์นับว่าเป็นสื่อที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยสมบูรณ์ ซึ่งวิจิตร ภักดิ์รัตน์ (2533) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ที่สมบูรณ์จะต้องมีประเภทของการเรียนรู้รวมกันอยู่อย่างน้อย 3 ประเภท คือ

1. ความรู้ หมายถึง ความรู้ในรายละเอียดของข้อเท็จจริง ความรู้ในกระบวนการหรือหลักการ ซึ่งโทรทัศน์ทำได้ดีมาก เพราะสามารถเสนอภาพนิ่งอันมีรายละเอียดให้พิจารณาได้ เสนอการเคลื่อนไหวที่เน้นความรู้ในกระบวนการ สามารถนำตัวอย่างหรือประจักษ์พยานต่างๆ เข้ามาให้แก่นักเรียนได้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ อันจะสามารถสรุปให้เป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการได้ ทำให้สามารถนำความรู้หรือหลักการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. เจตคติ โทรทัศน์มีทั้งภาพและเสียง สามารถนำสภาพที่เป็นจริงเข้ามาให้นักเรียนเห็นได้และสามารถกระตุ้นอารมณ์ได้ดี การมีอารมณ์ร่วมเป็นจุดที่สำคัญในการก่อให้เกิดเจตคติ ความซาบซึ้งและค่านิยม นับว่าเป็นพลังให้แก่พฤติกรรมของมนุษย์

3. ทักษะ เมื่อมีความรู้ มีเจตคติแล้ว การปฏิบัติให้ผลดีต้องมีความสามารถทำได้โดยคล่องแคล่ว นั่นคือต้องมีทักษะนั่นเอง โทรทัศน์สอนทักษะได้ดี เพราะสามารถเสนอขั้นตอนต่าง ๆ ให้คนปฏิบัติตามได้หรือเข้าใจได้ สามารถสาธิตเป็นขั้นตอนให้ผู้ชมเห็นได้ชัดเจน โดยถ่ายทอดให้เห็นส่วนที่ต้องการให้เห็นและทำให้การเคลื่อนไหวที่รวดเร็วให้ช้าลงได้

นภคด วรรณาคม (2527) ได้กล่าวถึง โทรทัศน์ในด้านของการให้ประโยชน์ทางการศึกษาไว้ดังนี้

1. โทรทัศน์ช่วยให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกว่า เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคน โดยสามารถนำข่าวสารและเรื่องราวซึ่งมีทั้งภาพและเสียงไปสู่ผู้ชมได้

2. โทรทัศน์ช่วยในการอบรมสั่งสอนและฝึกนิสัยที่ดีให้แก่นักเรียนได้ หากครูหรือผู้ปกครองรู้จักเลือกรายการที่ดีมีประโยชน์มาให้นักเรียนชม

3. โทรทัศน์ช่วยเสริมบทเรียนและการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีความสำคัญในการพัฒนาการศึกษา รายการโทรทัศน์ต่างๆ แม้มิได้ออกแบบมาโดยเฉพาะเพื่อการเรียนการสอนโดยตรง แต่ก็สามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ หากครูรู้จักเลือกรายการที่ดีมีประโยชน์มาให้นักเรียนชม ก็สามารถฝึกนิสัยที่ดีให้แก่นักเรียนได้และโทรทัศน์สามารถช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่นักเรียนใน 3 ด้านด้วยกัน คือ ในด้านมิติของความจริง มิติของกาลเวลาและมิติของสถานที่

2.3 บทบาทหน้าที่ของโทรทัศน์ต่อการศึกษา

โทรทัศน์มีบทบาทโดยตรงต่อการศึกษาของประชาชนหลายด้าน เช่น ช่วยเผยแพร่ความรู้และเทคโนโลยีไปสู่คนทุกกลุ่ม ทุกระดับชั้นและทุกระดับเศรษฐกิจของสังคม ให้ความรู้ในสิ่งที่ค้นพบใหม่ ช่วยให้ประชาชนนำความรู้ที่ได้จากรายการโทรทัศน์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ โทรทัศน์ยังช่วยให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับประเทศชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นการช่วยกระตุ้นให้คนในชาติมีความสามัคคีและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะอย่างมีแบบแผน (ดวงพร นิ่มมา, 2535)

หากพิจารณาบทบาทของโทรทัศน์ต่อการศึกษาแล้ว จะเห็นได้ว่าโทรทัศน์มีคุณสมบัติพิเศษหลายประการ คือ

1. โทรทัศน์มีคุณสมบัติของโสตทัศนศึกษาอย่างครบถ้วน
2. โทรทัศน์สามารถนำอุปกรณ์การศึกษาอื่นๆ เช่น ของจริง รูปภาพ ภาพยนตร์และสื่ออื่นๆ เข้ามาใช้เป็นสื่อประสม สามารถสร้างประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งการใช้อุปกรณ์หลายอย่างร่วมกันเช่นนี้ย่อมทำให้นักเรียนเข้าใจดียิ่งขึ้น
3. โทรทัศน์เป็นเครื่องมือที่สามารถขณะอุปสรรคของการเรียนรู้ได้หลายประการ เพราะเสนอแนวคิดที่หลากหลาย สร้างเจตคติ ให้ข่าวสารที่สำคัญ โดยไม่จำเป็นว่าผู้รับจะต้องมีความสามารถทางภาษาสูงหรือต้องมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นด้วย
4. โทรทัศน์สามารถช่วยถ่ายทอดประสบการณ์จากครูที่เก่งหรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะไปยังผู้รับเป็นจำนวนมาก
5. โทรทัศน์สามารถให้ประสบการณ์แก่ผู้ชมได้มาก สามารถให้ความรู้ได้กว้างขวางทั้งในด้านการดำรงชีวิตและความรู้ในด้านวิชาชีพ (อรรณพ เขียรถาวร, 2524)

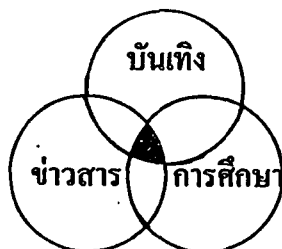
นิธิโมโต (2538) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของโทรทัศน์ไว้ 3 ประการคือ

1. ให้ความบันเทิง
2. ให้ข้อมูลข่าวสาร
3. ให้การศึกษา

หน้าที่ทั้งสามประการของโทรทัศน์ไม่สามารถแยกจากกันได้โดยเด็ดขาด แต่จะซ้อนกันอยู่ดังแผนภาพต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

18372

ซึ่งรายการบันเทิงอาจมีส่วนที่ให้ข่าวสารและการศึกษาอยู่ด้วย ในขณะที่รายการเพื่อการศึกษา ก็จำเป็นต้องมีความบันเทิงและข้อมูลข่าวสารเป็นองค์ประกอบ แต่ที่ดีที่สุด ก็คือ หน้าที่ทั้งสามประการควรมีสัดส่วนที่สมดุลกัน โดยปกติสถานีโทรทัศน์เพื่อการค้าจะจัดลำดับความสำคัญให้แก่รายการบันเทิงก่อน ขณะที่สถานีของรัฐมักให้ความสำคัญแก่รายการข่าวสารและการศึกษา

สรุปได้ว่า โทรทัศน์มีบทบาทโดยตรงต่อการศึกษาของประชาชนในหลายด้าน สามารถสร้างประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมให้แก่นักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถขณะอุปสรรคการเรียนรู้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีความสามารถทางภาษาสูงหรือต้องมีประสบการณ์ในเรื่องนั้น และยังให้ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต ความรู้ด้านวิชาชีพอีกด้วย นอกจากนี้ โทรทัศน์ยังมีหน้าที่ 3 ประการ คือ ให้ความรู้ ให้ข้อมูลข่าวสารและให้การศึกษาแก่ประชาชน ซึ่งหน้าที่ทั้งสามประการไม่สามารถแยกจากกันได้โดยเด็ดขาด

2.4 ประเภทของรายการโทรทัศน์

การแบ่งรายการโทรทัศน์ออกเป็นประเภทต่างๆ ขึ้นอยู่กับงานวิจัยแต่ละเรื่อง เพราะแต่ละงานวิจัยมีความยึดหยุ่นในการจัดแบ่งประเภทของรายการให้เป็นกลุ่มย่อยแตกต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตาม รายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศทุกสัปดาห์ จะมีรูปแบบภายนอกที่แน่นอนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจนดูเหมือนเป็นสูตรสำเร็จ ซึ่งแต่ละสัปดาห์จะมีรูปแบบของรายการที่เหมือนเดิม หากแต่ให้รายละเอียดเพิ่มขึ้นจนรู้สึกรู้สึกว่ามีความหลากหลาย (Edward and Bretz, 1968) ได้มีนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านจัดแบ่งประเภทของรายการโทรทัศน์ไว้ ดังนี้

Goodhardt, Ehrenberg and Collins (1979) ได้จัดแบ่งประเภทรายการโทรทัศน์ โดยการวิเคราะห์การเลือกชมรายการต่างๆ จากปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ดังนี้

1. ข่าวสารประจำวัน (News & News Magazines)
2. สารคดีรวมทั้งวิเคราะห์ข่าว (Documentaries & News Features) โดยอาจมีลักษณะเป็นข่าวแบบสารคดี การอภิปรายทั่วไป รายการแบบนิยายสารหรือปกิณกะอย่างใดอย่างหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ศาสนา (Religion)
4. การศึกษาผู้ใหญ่ (Adult Education)
5. ละครและภาพยนตร์ (Drama & Series) อาจเป็นเรื่องสั้นเป็นตอน เรื่องผจญภัยและ
อาชญากรรม วีรบุรุษตะวันตกและภาพยนตร์ชุดซึ่งดำเนินเรื่องสืบต่อกันโดยยึดเค้าโครงเรื่องเดิม
6. ภาพยนตร์เรื่องยาว (Cinema Film)
7. รายการบันเทิงและดนตรี (Entertainment & Music)
8. กีฬา (Sports)

ส่วนการจัดประเภทของรายการเพื่อศึกษาอัตราการดูซ้ำหรือการติดตามชมรายการ
โทรทัศน์นั้น Goodhardt, Ehrenberg and Collins (1979) แบ่งรายการไว้ดังนี้

1. ภาพยนตร์เรื่องยาวเป็นชุด (Serials)
2. ภาพยนตร์เป็นตอน (Series)
3. ละครตลกเป็นตอน (Comedy Series)
4. รายการโชว์ (Shows)
5. แข่งขันตอบปัญหาและเกม (Quizzes & Games)
6. รายการกีฬา (Sports)
7. ภาพยนตร์เรื่องยาว (Films)
8. ละครโทรทัศน์ (Plays)
9. ปกติกะ (Miscellaneous)

Piepe, Emerson and Lannon (1975) ได้สำรวจความชอบในการเลือกชมรายการและ
ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นทางสังคมกับลักษณะนิสัยในการดูโทรทัศน์ของกลุ่มผู้ใช้
แรงงานและครอบครัว ในพอร์ตมัท พวกเขาได้จัดกลุ่มของรายการโทรทัศน์ออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. ละครสั้นและรายการบันเทิง (Comedy and Light Entertainment)
2. การศึกษาและสารนิเทศ (Education and Information)
3. กีฬา (Sports)
4. ละครและภาพยนตร์ชุด (Plays and Quality Series)
5. ภาพยนตร์เรื่องยาว (Films)
6. รายการสำหรับเด็ก (Children's Programs)
7. รายการศาสนา (Religious Programs)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Lyle and Hoffman (1972) ได้ศึกษาการใช้โทรทัศน์และสื่ออื่นๆ ของนักเรียน โดยให้นักเรียนระดับเกรด 1 เกรด 6 และเกรด 10 เลือกรายการโทรทัศน์ที่ชอบมากที่สุด 4 รายการและนำรายการต่างๆ มาจัดกลุ่มได้เป็น 14 กลุ่ม ได้แก่

1. การผจญภัยแนวใหม่ (Hip Adventure)
2. ละครเบาสมอง (Situation Comedy)
3. ละครชีวิตครอบครัวเบาสมอง (Family Situation Comedy)
4. ตำรวจและนักสืบ (Cop/Detective)
5. การ์ตูน (Cartoon)
6. ดนตรีและรายการวิทยุทัศน์า (Music and Variety)
7. ละคร (Plays)
8. นาฏกรรม (Dramatic)
9. ข่าว (News)
10. การศึกษาและวัฒนธรรม (Education and Culture)
11. ภาพยนตร์ควาบอยตะวันตก (Western)
12. เกมส์ (Games)
13. กีฬา (Sports)
14. ภาพยนตร์เรื่องยาว (Films)

Williams (1974) มีแนวคิดที่โทรทัศน์เกิดจากการรวมกันและการพัฒนารูปแบบต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ห้องประชุมสาธารณะ ห้องเรียน วิทยุ โรงภาพยนตร์ โรงละคร สนามกีฬา ป้ายประกาศ โฆษณาและอื่นๆ จึงได้จัดกลุ่มรายการโทรทัศน์เป็น 9 ประเภท ดังนี้

1. ข่าว (News)
2. อภิปรายและสนทนา (Argument and Discussion)
3. การศึกษา (Education)
4. ละคร (Drama)
5. ภาพยนตร์ (Films)
6. วิทยุทัศน์า (Variety)
7. กีฬา (Sports)
8. โฆษณา (Advertising)
9. เกมและการแสดงที่มีพิธีกรเป็นผู้ดำเนินรายการ (Pastimes)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ เฉพาะรายการที่ผู้ชมสนใจ ซึ่งไม่รวมถึงรายการโฆษณาสินค้า Williams (1974) ได้จัดรายการออกเป็น 10 ประเภท พร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดลักษณะของแต่ละประเภทไว้คือ

1. ข่าวและข่าวบริการสังคม (News and Public Affairs) ได้แก่ ภาพยนตร์สารคดี ข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวการเกษตร ข่าวกีฬา การวิเคราะห์ข่าว การสนทนาหรือการอภิปรายปัญหาสังคม
2. สารคดี (Features and Documentaries) ได้แก่ ภาพยนตร์สารคดี การท่องเที่ยว ชีวิตสัตว์ รวมทั้งรายการที่ให้สาระความรู้
3. การศึกษา (Education) เป็นรายการที่จัดขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน
4. ศิลปะและดนตรี (Arts and Music) เช่น รายการจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ภาษาและวรรณคดี รวมถึงรายการดนตรีคลาสสิก
5. รายการสำหรับเด็ก (Children Programs) เป็นรายการที่จัดขึ้นสำหรับเด็กโดยตรง อาจเป็นการ์ตูน หุ่นเชิดมือ หุ่นกระบอก ซึ่งให้ความรู้และ/หรือความบันเทิง
6. ละครโทรทัศน์ (Drama) รายการที่จัดเป็นละครโทรทัศน์ ต้องเป็นตอนสั้นๆ และดำเนินเรื่องติดต่อกันไปตลอด
7. ภาพยนตร์ (Movies) เป็นภาพยนตร์เรื่องยาวที่ได้จากโรงภาพยนตร์
8. ปกิยะบันเทิง (General Entertainment) เป็นรายการที่เน้นความบันเทิงในหลายรูปแบบ แต่ยังให้สาระความรู้อยู่บ้าง เช่น รายการแข่งขันตอบปัญหาชิงรางวัล ใ้คว้าที่ แฟชั่น และดนตรี หรืออาจมีหลายรูปแบบดังกล่าวรวมกัน
9. กีฬา (Sports) เป็นรายการที่จัดขึ้นเพื่อสุขภาพอนามัยและความบันเทิง รวมถึงการอภิปรายเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพและอนามัย
10. ศาสนาและรายการส่งเสริมศีลธรรม (Religion) เช่น รายการถ่ายทอดพิธีกรรมทางศาสนา สารคดี การอภิปรายทางศาสนาและการส่งเสริมศีลธรรม

ซัยซงค์ พรหมวงศ์และนิคม ทาแดง (2534) กล่าวว่า เมื่อจำแนกประเภทรายการโทรทัศน์ตามบทบาทของสื่อมวลชนแล้ว สามารถจำแนกได้เป็น 5 ประเภทคือ

1. รายการข่าวสาร เป็นรายการที่เสนอเหตุการณ์อย่างตรงไปตรงมา ตามที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้ผู้ชมได้ทราบข่าวคราวความเคลื่อนไหวต่างๆ ทั้งที่เป็นข่าวสดที่เพิ่งเกิดขึ้นหรือเป็นข่าวแห้งที่เคยเสนอไปแล้ว แต่นำมาเสนอเพิ่มเติมเป็นชุด เพื่อให้ทราบถึงความเป็นไป

2. ราชการความรู้และการศึกษา เป็นราชการที่มุ่งให้ผู้ชมได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น สารคดีนำเที่ยวสถานที่บางแห่ง การปฏิบัติคนให้มีสุขภาพที่ดี การทำอาหาร การเลี้ยงไก่ เป็นต้น รวมทั้งราชการเพื่อการสอนเนื้อหาสาระที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษา เช่น ราชการเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เป็นต้น

3. ราชการโน้มน้าวและงูใจ เป็นราชการที่มุ่งเปลี่ยนแปลงเจตคติและค่านิยมของผู้ชมให้เห็นด้วย ให้คล้อยตาม ให้รู้สึกชอบหรือไม่ชอบประเด็นใดประเด็นหนึ่ง มักอยู่ในรูปของ ราชการวิจารณ์ข่าว วิเคราะห์ข่าวที่จัดเป็นบทความ บทบรรณาธิการหรือการอภิปรายให้เห็นข้อดีของเรื่องหนึ่งและข้อเสียของอีกเรื่องหนึ่ง เป็นต้น

4. ราชการบันเทิง เป็นราชการที่มุ่งให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ทำลายหรือลดความเครียด อาจเป็นราชการบันเทิงที่มีสาระสูง เช่น ราชการสารคดีบางเรื่องเกี่ยวกับชีวิตสัตว์หรือการเดินทางไปบนถนนประวัติศาสตร์เส้นหนึ่งของประเทศจีน คือ “ถนนสายไหม” หรือ “silk road” ซึ่งผู้ชมจะได้รับความรู้และความเพลิดเพลินกับภาพและเรื่องราวที่เสนอ อาจเป็น ราชการบันเทิงที่มีสาระไม่มาก แต่มุ่งให้เป็นเพศเฉพาะความเครียดและความกังวลใจต่างๆ

5. ราชการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นราชการที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ชมคล้อยตามคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการที่โฆษณา มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหน่วยงานที่กำลังประชาสัมพันธ์ ราชการโฆษณากับราชการประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน ในขณะที่ราชการโฆษณามุ่งโน้มน้าวใจให้ผู้ชมชอบสิ่งที่โฆษณา ราชการประชาสัมพันธ์มุ่งสร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นระหว่างผู้ชมกับหน่วยงานที่ขายผลิตภัณฑ์และบริการ (แม้หน่วยราชการก็มีผลิตภัณฑ์จะต้องขาย คือ บริการที่ต้องให้แก่ประชาชน) และมุ่งสร้างความนิยมให้เกิดขึ้น

สำหรับสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยก็พยายามจัดรายการที่มีลักษณะคล้ายกันเข้าในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้ผู้ชมได้ใช้ประกอบการพิจารณาเลือกชมรายการต่างๆ ได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น แต่รายการในแต่ละเดือนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ฉะนั้น ประเภทของรายการอาจมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับรายการโทรทัศน์ในเดือนนั้น

จากการที่มีผู้แบ่งประเภทของรายการโทรทัศน์ไว้หลายท่านนั้น ผู้วิจัยขอแบ่งประเภทของรายการโทรทัศน์ออกเป็น 11 ประเภท โดยการประยุกต์จากการแบ่งรายการโทรทัศน์ของแต่ละท่านเข้าด้วยกัน ดังนี้

1. ประเภทรายการข่าว (News) เป็นรายการที่เสนอเหตุการณ์อย่างตรงไปตรงมา ตามที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้ผู้ชมได้ทราบข่าวคราวความเคลื่อนไหวต่างๆ ทั้งที่เป็นข่าวสด ที่เพิ่งเกิดขึ้นหรือข่าวแห่งที่ได้เคยเสนอไปแล้ว แต่นำมาเสนอเพิ่มเติมเป็นชุดเพื่อให้ทราบความเป็นไป ได้แก่ ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา ข่าวเกษตรกร เป็นต้น

2. ประเภทรายการอภิปรายและสนทนา (Argument and Discussion) เป็นรายการที่มีการพูดคุยกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีผู้ดำเนินการอภิปรายคอยป้อนประเด็นหรือคำถาม ให้ผู้ร่วมรายการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการอภิปรายและสนทนาเกี่ยวกับปัญหาสังคมหรือเป็นการวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น รายการสนทนา 45 นาที รายการเหตุบ้าน-การเมือง รายการเช้าวันนี้ รายการมองรัฐสภา เป็นต้น

3. ประเภทรายการความรู้และการศึกษา (Knowledge and Education) เป็นรายการที่มุ่งให้ผู้ชมได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การทำอาหาร การทำไร่ การทำนา การทำสวน การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น เป็นรายการที่จัดขึ้นเพื่อการศึกษาแก่ประชาชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน รวมทั้งรายการเพื่อการสอนเนื้อหาสาระที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษา เช่น รายการเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

4. ประเภทรายการสารคดี (Features and Documentaries) เป็นรายการที่เสนอเรื่องราวโดยการบันทึกภาพตามความจริงหรือโดยการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่อย่างเหมาะสม เพื่อดึงดูดใจทางด้านเหตุผลและอารมณ์ รวมทั้งเป็นการขยายความรู้ ความเข้าใจ โดยเสนอวิธีการตั้งปัญหาและแก้ปัญหาอย่างจริงจัง เช่น สารคดีชีวิตสัตว์ วิทยาศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

5. ประเภทรายการสำหรับเด็กและการ์ตูน (Children Programs) เป็นรายการที่จัดขึ้นสำหรับเด็กโดยตรง อาจมีการ์ตูน หุ่นเชิดมือ หุ่นกระบอกในรายการเพื่อสร้างความสนใจ ซึ่งรายการสำหรับเด็กและการ์ตูนเป็นรายการที่ให้ความรู้หรือความบันเทิง หรือให้ทั้งความรู้และความบันเทิง ตลอดจนมีการปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมที่ดีงามแก่เด็ก

6. ประเภทรายการละครและภาพยนตร์ (Drama and Movies) เป็นรายการที่เสนอเรื่องราวต่างๆ ด้วยการจำลองสถานการณ์เป็นละคร มีการกำหนดผู้แสดง จัดสร้างฉาก แต่งตัว และแต่งหน้าให้สมจริงสมจัง ใช้เทคนิคการละครเพื่อสนองเรื่องราวให้เหมือนจริงมากที่สุด ได้แก่ รายการที่จัดเป็นละคร โทรทัศน์ซึ่งเป็นตอนสั้นๆ ที่ดำเนินเรื่องติดต่อกัน ไปตลอดหรือภาพยนตร์ชุดและภาพยนตร์เรื่องยาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ประเภทรายการศิลปะและดนตรี (Arts and Music) เป็นรายการเกี่ยวกับจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ภาษาและวรรณคดี รวมทั้งรายการดนตรีคลาสสิก เป็นรายการที่ให้ความรู้และความซาบซึ้งทางศิลปะและดนตรีพร้อมกับความบันเทิง

8. ประเภทรายการกีฬา (Sports) เป็นรายการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย การรักษาสุขภาพอนามัยและการเล่นกีฬาด้วยความปลอดภัย ตลอดจนการให้ความรู้ในการชมกีฬา ประเภทต่างๆ เช่น รายการเจาะสนาม สิกข์มวยไทย สपोर्टโฟกัส วงจรกีฬา เป็นต้น

9. ประเภทรายการบันเทิงแบบบ้าน (General Entertainment) เป็นรายการที่มีความหลากหลายของเนื้อหา โดยการแบ่งรายการออกเป็นช่วง แต่มีการเชื่อมโยงรายการให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเน้นความบันเทิงหลายรูปแบบแต่ยังคงให้สาระความรู้อยู่บ้าง เช่น การได้วาที แพ้ชั้นหรือหลายๆ อย่างรวมกัน

10. ประเภทรายการแข่งขันตอบปัญหาและเกม (Quizzes and Games) เป็นรายการที่มีจุดประสงค์หลักเพื่อนำเสนอการแข่งขันตอบปัญหาและการเล่นเกมในรูปแบบต่างๆ ในรายการ เช่น การแข่งขันตอบปัญหาระหว่างกลุ่มของผู้ที่มาร่วมรายการหรืออาจเปิดโอกาสให้ผู้ชมที่บ้านมีส่วนร่วมในรายการ โดยสามารถถามหรือตอบปัญหาเข้ามาในรายการได้ด้วย เป็นต้น

11. ประเภทรายการศาสนาและส่งเสริมศีลธรรม (Religion) เป็นรายการที่มีการถ่ายทอดพิธีกรรมทางศาสนา รวมถึงรายการสารคดีที่ให้ความรู้เกี่ยวกับศาสนาและส่งเสริมศีลธรรม

2.5 พฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้สำรวจเกี่ยวกับสื่อมวลชนด้านโทรทัศน์ ในปี พ.ศ. 2537 พบว่าจำนวนครัวเรือนทั่วประเทศมีทั้งสิ้นประมาณ 13.6 ล้านครัวเรือน ในจำนวนนี้เป็นครัวเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ประมาณ 10.2 ล้านครัวเรือนหรือคิดเป็นร้อยละ 74.9 เมื่อเปรียบเทียบอัตราร้อยละของครัวเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์เป็นรายภาค พบว่า กรุงเทพมหานครมีอัตราดังกล่าวสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 84.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราร้อยละต่ำสุด เท่ากับ 68.1 สำหรับอัตราการชมโทรทัศน์ในแต่ละภาค พบว่า กรุงเทพมหานครมีประชากรร้อยละ 93.4 ชมโทรทัศน์ ซึ่งสูงกว่าภาคอื่น ข้อมูลนี้สอดคล้องกับรายงานการวิจัยโครงการสำรวจสถานะเศรษฐกิจ สังคม และประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครของ เทียนฉาย กิระนันท์ (2535) ซึ่งได้สำรวจเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อมวลชน พบว่า ชีวิตของชาวกรุงเทพมหานครในส่วนที่เกี่ยวกับการเปิดรับสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเพื่อต้องการทราบหรือเปิดรับรายการประการใดก็ตามชาวกรุงเทพมหานครมักเลือกใช้โทรทัศน์เป็นสื่อแรกและใช้มากกว่าสื่ออื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการชมโทรทัศน์ของประชากรชายและหญิง พบว่า อัตราการชมโทรทัศน์โดยรวมใกล้เคียงกัน โดยมีสัดส่วนของเพศหญิงสูงกว่าชายเล็กน้อย ประมาณร้อยละ 0.2 กล่าวคือ ประชากรหญิงชมโทรทัศน์คิดเป็นอัตราร้อยละ 89.5 ของจำนวนประชากรทั้งหมดที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป ส่วนประชากรชายชมโทรทัศน์คิดเป็นอัตราร้อยละ 89.3 หากพิจารณาประชากรที่ชมโทรทัศน์เป็นกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มประชากรวัยเด็กเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนของผู้ชมโทรทัศน์มากที่สุด กล่าวคือ ในกลุ่มประชากรวัยเด็กทั้งหมดซึ่งมีประมาณ 11 ล้านคน มีผู้ชมโทรทัศน์คิดเป็นร้อยละ 92.8 รองลงมาได้แก่ กลุ่มเยาวชนคิดเป็นร้อยละ 91.0 ส่วนวัยผู้ใหญ่มีผู้ชมโทรทัศน์คิดเป็นร้อยละ 89.7 จากจำนวนประชากรทั้งหมดที่อยู่ในกลุ่มนี้ ประมาณ 25.2 ล้านคนและกลุ่มผู้สูงอายุมีสัดส่วนของผู้ชมโทรทัศน์เป็นประจำในอัตราค่ำสุด คือ ร้อยละ 73.4 จากการวิเคราะห์เรื่องอัตราการชมโทรทัศน์ของประชากรในแต่ละระดับการศึกษาพบว่า ผู้ที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าและระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า มีสัดส่วนของผู้ชมโทรทัศน์มากกว่าร้อยละ 90 ผู้ที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่ามีประมาณร้อยละ 87 สำหรับกลุ่มผู้ที่ไม่มีการศึกษาจะมีสัดส่วนค่อนข้างต่ำ เท่ากับร้อยละ 68.6

จากการสำรวจพฤติกรรมการชมโทรทัศน์ของประชาชน ซึ่งหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ และบริษัทฟอร์ไอทีริเสิร์ช จำกัด (ฐานเศรษฐกิจ, 2536 อ้างถึงใน จิยากร เสตะเวช, 2539) ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครพบว่า ทุกเพศ ทุกวัย โดยส่วนใหญ่ (71%) ต่างชมโทรทัศน์เป็นประจำทุกวันโดยเฉพาะวัยกลางคน (อายุ 45-55 ปี) ติดตามชมเป็นประจำสูงถึง 82% ส่วนผู้ที่มีเวลาติดตามชมเป็นครั้งคราวมีประมาณ 29% ซึ่งมักชมประมาณสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง (19%) โดยเลือกชมเฉพาะวันที่มีเวลาว่างและในวันหยุดสุดสัปดาห์หรือเลือกชมเฉพาะวันที่มีรายการน่าสนใจ (7%) และใช้เวลาในการชมรายการโทรทัศน์นั้น สำนักวิจัยมติชน ได้สำรวจ พบว่า ผู้ชมให้ความสนใจชมรายการโทรทัศน์โดยเฉลี่ย 3 ชั่วโมง 51 นาทีต่อวัน ในวันธรรมดาและ 6 ชั่วโมง 53 นาที ในวันหยุดสุดสัปดาห์ (มติชน, 2538 อ้างถึงใน จิยากร เสตะเวช, 2539) ส่วนช่วงเวลาในการชมรายการโทรทัศน์นั้น สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) ได้จำแนกการชมรายการโทรทัศน์ตามช่วงเวลาที่นิยม โดยวัดจากจำนวนผู้ชมรายการอันมีผลต่อการจองเวลาโฆษณาและอัตราค่าโฆษณา ดังนี้

1. ช่วงเวลาที่นิยม (primetime) เป็นช่วงของการแพร่ภาพออกอากาศที่มีผู้ชมโทรทัศน์ในปริมาณมากที่สุด ซึ่งอยู่ระหว่างช่วงหลังข่าว (21.00-22.00 น.) ส่วนใหญ่เป็นรายการละคร

2. ช่วงเกือหนุ (fringe time) เป็นระยะเวลาก่อนและหลังช่วงเวลาที่นิชม เป็นช่วงที่ผู้ชมเปิดรายการหรือเปิดค้างจากช่วงเวลาที่นิชมอยู่แล้ว ระหว่างเวลา 19.30-21.00 น. ซึ่งตรงกับรายการข่าวและช่วงเวลา 22.00-23.00 น

3. ช่วงเวลาปกติ (daytime) เป็นช่วงเวลานอกเหนือจากข้อ 1 และ ข้อ 2 สามารถเรียงลำดับความสำคัญตามจำนวนผู้ชมรายการ ได้ดังนี้

ช่วงเวลายื่นระหว่าง 16.00-19.00 น.

ช่วงเวลาย่ำในกรณีที่เป็นวันหยุดสุดสัปดาห์

ช่วงเวลาเช้าในกรณีที่เป็นวันหยุดสุดสัปดาห์

ช่วงคี่ระหว่าง 23.00-24.00 น. มีบ่อยครั้งที่เรียกว่าช่วงอับ (deadzone) เพราะมีผู้ชมน้อยมาก เนื่องจากส่วนใหญ่เข้านอนแล้ว ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรียังสำรวจเกี่ยวกับเดือนมวลชนด้านโทรทัศน์ พ.ศ. 2537 พบว่า ช่วงเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่เป็นช่วงเวลากลางเลิกปฏิบัติงาน คือระหว่างเวลา 19.00-24.00 น. ซึ่งมีสัดส่วนสูงมากถึงร้อยละ 87 ขึ้นไป สำหรับการชมรายการโทรทัศน์ในช่วงเวลาอื่นนั้น ในช่วงวันหยุดและวันทำงานจะแตกต่างกัน กล่าวคือ ในช่วงวันหยุด สัดส่วนของครัวเรือนที่ชมรายการโทรทัศน์จะสูงมากในช่วงเวลา 09.00-12.59 น. คือ ประมาณร้อยละ 62.0 รองลงมาคือ ช่วงเวลา 17.00-18.59 น. เท่ากับร้อยละ 55.8 และประเภทของรายการโทรทัศน์ที่ชม พบว่า โดยรวมมีผู้ชมรายการประเภทข่าวและประเภทบันเทิงมากที่สุด กล่าวคือ ผู้ชมจะชมรายการประเภทข่าวและบันเทิงสูงกว่าร้อยละ 93 ขึ้นไป รองลงมา ได้แก่ รายการประเภทความรู้และสารคดี มีผู้ชมร้อยละ 60.5

สำหรับเหตุผลในการชมรายการโทรทัศน์นั้น เสรี วัฒนธนา (2529) กล่าวว่า จากผลการวิจัยต่างๆ ชี้ให้เห็นว่า การชมรายการโทรทัศน์ของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับเหตุผล 6 ประการคือ

1. เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตเหตุการณ์รอบตัว จะได้ว่ามีอะไรเกิดขึ้นเพื่อให้ทันเหตุการณ์ ทันสมัยและเรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรรู้
2. เพื่อต้องการคำแนะนำ (Guidance) ในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องและช่วยในการตัดสินใจในแต่ละวัน เพื่อความอยู่รอดในระบบสังคมและการเมืองที่เป็นอยู่
3. เพื่อนำไปใช้ในการสนทนา (Anticipate Communication)
4. เพื่อความตื่นเต้น (Excitement) เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมอยู่ในเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ รายการโทรทัศน์ยังสามารถเพิ่มพูนความรู้ทางสติปัญญา ทำให้เข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ เป็นตัวปลูกฝังความคิด แนวทางอาชีพและจริยธรรมได้ เพราะรายการโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมและนักเรียนได้ชมเป็นประจำเป็นพื้นฐานทางประสบการณ์ให้แก่ นักเรียนได้ อย่างดี ซึ่งครูสามารถนำมาสร้างสรรค์จัดเป็นประสบการณ์ทางการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนได้ (Heinich, Molenda and Russell, 1982) นักเรียนสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้จากการชมรายการโทรทัศน์และการที่นักเรียนเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ จากรายการโทรทัศน์ที่ชมที่บ้าน ทำให้มีผลกระทบต่อรูปแบบพฤติกรรมในโรงเรียน (Brown and others, 1977) อีกทั้งยังมีผลสะท้อนต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของนักเรียนในอนาคตอีกด้วย ครูควรถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องแนะนำให้นักเรียนได้ชมรายการโทรทัศน์ที่ตีมีประโยชน์ ควรนำเนื้อหาสาระของรายการโทรทัศน์ที่นักเรียนได้ชมมาสนทนากันเอง ซึ่งแนะแนวทางการชมรายการโทรทัศน์ให้ถูกจุดประสงค์ของแต่ละรายการและเสริมหลักความคิดเห็นอย่างต่อเนื่องหลังจากได้ชมรายการโทรทัศน์จบแล้ว (มลิวัลย์ ลับโพธิ์, 2526)

เนื่องจากรายการโทรทัศน์เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และเป็นสื่อเทคโนโลยีที่สร้างได้ยาก ซับซ้อน ต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมากในการผลิต แต่ผู้รับสื่อสามารถรับได้อย่างสะดวกและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย จึงควรนำรายการโทรทัศน์เหล่านี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนานักเรียน โดยพิจารณาถึงข้อดีและข้อเสียของรายการที่มี แล้วนำมาปรับปรุงหาวิธีการนำไปสอนนักเรียน (หฤทัย อนุสรธรรมกิจ, 2539) ตัวอย่างเช่น

1. รายการโทรทัศน์ประเภทรายการข่าว เป็นรายการหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ควรมีการนำ “ทรัพยากรที่มีอยู่พร้อมแล้ว” เช่น รายการข่าวโทรทัศน์มาใช้ในการเรียนการสอน เพราะรายการข่าวโทรทัศน์เปรียบเสมือนหน้าต่างเปิดไปสู่โลกกว้าง เป็นกระจกสะท้อนความเป็นไปของสังคมในแต่ละยุคสมัย เป็นขุมทรัพย์แห่งความรู้และเป็นแหล่งรวมบันทึกเรื่องราวของชีวิต เป็นสะพานเชื่อมโยงแนวความคิดและเป็นพลังผลักดันให้เกิดความก้าวหน้า อีกทั้ง คร.สมเกียรติ อ่อนนิมล ได้กล่าวไว้ว่า “ทุกวันนี้ข่าวเป็นการศึกษานอกระบบอย่างหนึ่ง แต่ก็ไม่ใช่วิชาการ เป็นการให้การศึกษา” (บริจิตต์ สุวรรณประดิษฐ์, 2530) ครูควรนำข่าวโทรทัศน์มาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนให้มากขึ้น ซึ่งวิธีการที่ครูนำข่าวโทรทัศน์มาใช้ในการสอนนั้น ได้แก่ การแนะนำให้นักเรียนชมข่าวโทรทัศน์ นำข่าวโทรทัศน์มาเล่าให้นักเรียนฟังเป็นความรู้รอบตัว เล่าเป็นเกร็ดความรู้ประกอบเนื้อหาวิชา ซึ่งนับว่าเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดและสะดวกที่สุด ไม่ต้องเตรียมเครื่องมือหรืออุปกรณ์ ครูอาจแทรกแนวคิดที่ถูกต้องแก่นักเรียนได้อีกด้วย อีกประการหนึ่ง ก็คือ การแนะนำให้นักเรียนชมข่าวโทรทัศน์หรือให้นักเรียนหยิบยกเรื่องราวที่น่าสนใจ

จากข่าวโทรทัศน์มาแล้วให้เพื่อนนักเรียนฟัง จะช่วยสร้างความสนใจให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นติดตามชมข่าวโทรทัศน์มากขึ้น การนำสาระของข่าวมาตั้งปัญหาให้นักเรียนคิดวิพากษ์วิจารณ์ เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้ฝึกใช้ความคิด ตลอดจนรู้จักแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดกับเพื่อน และครู ทำให้มีความรู้ ความคิดที่กว้างขวางขึ้นหรือครูอาจแทรกข่าวการข่าวในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งไม่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาก็ได้ แต่เป็นการผสมผสานความรู้ในชั้นเรียนกับนอกรั้วเรียนเข้าด้วยกัน (จตุพร ทองอุ้น, 2532)

2. รายการโทรทัศน์ประเภทรายการอภิปรายและสนทนา เป็นรายการที่มีการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้ดำเนินรายการกับผู้ร่วมรายการหรือระหว่างผู้ร่วมรายการด้วยกัน ทำให้ผู้ชมได้ทราบความคิดเห็นจากบุคคลหลายสาขาอาชีพเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆที่กำลังเกิดขึ้นและกำลังเป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไป ทั้งปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการศึกษา ตลอดจนการวิเคราะห์ข่าว จึงควรนำมาเป็นตัวอย่างในการเรียนการสอน เนื่องจากวิธีสอนแบบอภิปรายช่วยส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น พุคเป็นและเป็นการส่งเสริมให้มีการอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย (สุพิน บุญชูวงศ์, 2538)

3. รายการโทรทัศน์ประเภทรายการความรู้และการศึกษา เป็นรายการที่ให้สาระความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ หรือเป็นรายการที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนแก่ประชาชนทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน จึงควรนำสาระจากรายการโทรทัศน์ประเภทนี้มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับเนื้อหาในบทเรียนหรือบันทึกวิทัศน์มาให้นักเรียนชม จะเป็นการช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางขึ้นและทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น เป็นการช่วยลดภาระการสอนของครูลงได้อีกทางหนึ่งด้วย

4. รายการโทรทัศน์ประเภทรายการสารคดี เป็นรายการที่ผลิตยาก ต้องใช้เงินลงทุนสูง แต่เนื้อหาที่น่าสนใจจะให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ มากมาย จึงเป็นสิ่งที่ไม่ควรละเลยให้สูญเปล่า ควรนำมาใช้ประกอบการสอนในบทเรียน เช่น เรื่องสัตว์ วิธีชีวิตของคนในสภาพแวดล้อมต่างๆ นอกจากนั้น รายการประเภทนี้ยังไม่ได้ได้รับความสนใจจากนักเรียนเท่าที่ควร ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนสนใจหรือบันทึกวิทัศน์นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียนจะเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์และความรู้ในสิ่งแปลกใหม่ให้แก่เด็กนักเรียนอีกด้วย (หยุดย อนุสรราชกิจ, 2539)

5. รายการโทรทัศน์ประเภทรายการสำหรับเด็กและการ์ตูน เนื่องจากรายการการ์ตูนที่มีเนื้อหาก็เกี่ยวกับการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ถึงแม้การดำเนินเรื่องจะจบในตอน ซึ่งอาจทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่า ผลการกระทำเกิดขึ้นเร็ว จบเร็ว ควรนำสิ่งเหล่านี้มาสอน โดยการยกเป็นตัวอย่างประกอบเหตุการณ์ในชั้นเรียนหรือประสบการณ์ที่นักเรียนเคยพบ เพื่อให้นักเรียน

เข้าใจถึงความจริงที่เกิดขึ้น นอกจากนั้น การ์ตูนที่ผลิตขึ้นจากต่างประเทศ ยังชักนำวัฒนธรรมของต่างชาติเข้ามาด้วย วัฒนธรรมบางอย่างอาจขัดกับวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าวัฒนธรรมมีที่มาจากต่างกัน สิ่งที่เหมาะสมกับสถานที่หนึ่งอาจไม่เหมาะสมกับอีกสถานที่หนึ่งก็ได้ แต่มีข้อว่าสิ่งที่ไม่เหมาะสมของเราจะเป็นสิ่งที่ไม่ดีเสมอไป ควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำเช่นนี้เกิดจากสาเหตุที่แตกต่างกันออกไป (หฤทัย อนุสรราชกิจ, 2539) นอกจากนี้ สมคิด พลอดโปร่ง (2528) ยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักเลือกนำแนวคิดที่ดีจากการ์ตูนมาใช้ในชีวิตประจำวันและควรนำการ์ตูนจากรายการโทรทัศน์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เพราะนักเรียนสนใจการ์ตูนเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ถ้าครูรู้จักนำการ์ตูนจากรายการโทรทัศน์มาเกี่ยวข้องกับบทเรียนจะทำให้นักเรียนสนใจการเรียนมากขึ้น

6. รายการโทรทัศน์ประเภทรายการละครและภาพยนตร์ เป็นรายการที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด บางครั้งก็ให้คติและแนวคิดสร้างสรรค์ ที่สำคัญก็คือ ทำให้ความฝันหรือจินตนาการของผู้ชมกลายเป็นความจริงขึ้นมา ได้ช่วงขณะหนึ่งตามเนื้อหาที่ชม ทำให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกคล้อยตาม ไปด้วย ผู้ชมจะรู้สึกเสมือนได้เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ตามพื้นฐานทางจิตใจและประสบการณ์ในอดีต ในด้านการศึกษา นั้น ละครโทรทัศน์ได้จำลองสถานการณ์ชีวิตของคนในสังคม เพื่อสนองความรู้ในเชิงจิตวิทยา สังคมวิทยา อาชญากรรม ประวัติศาสตร์ การเมืองและการปกครอง ฯลฯ โดยตัวละครนำเรื่องต่างๆ มาสนทนาและให้ข้อคิด ผู้ชมจะเรียนรู้จากคำพูดหรือเรื่องราวที่ตัวละครเสนอ ขณะเดียวกันก็ให้ความบันเทิงไปด้วย ซึ่งผู้ชมส่วนมากไม่รู้สึกว่าได้รับความรู้จากรายการเหล่านี้ เพราะคิดว่าเป็นรายการบันเทิงอย่างเดียว (สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย, 2529 อ้างถึงใน คติยา เพชรชูช่วย, 2537)

7. รายการโทรทัศน์ประเภทรายการศิลปะและดนตรี เป็นรายการที่ให้ความรู้ความซาบซึ้งทางศิลปะและดนตรีพร้อมกับความบันเทิง ครูควรแนะนำให้นักเรียนได้ดูรายการประเภทนี้ เพราะจะทำให้เด็กมีจิตใจที่อ่อนโยนและละเอียดอ่อน โดยดนตรีช่วยในการผ่อนคลายอารมณ์หรือถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ช่วยบำบัดโรคภัยไข้เจ็บ ใช้ในพิธีฉลองเนื่องในโอกาสต่างๆ แม้ในด้านเศรษฐกิจก็นำมาใช้ในการโฆษณา ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ (อรุวรรณ บรรจงศิลป์, 2538)

8. รายการโทรทัศน์ประเภทรายการกีฬา เป็นรายการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการเล่นกีฬาอย่างปลอดภัย การออกกำลังกายที่ถูกต้อง มีคุณลักษณะของการเป็นผู้เล่นและผู้ชมกีฬาที่ดีและทำให้มีความรู้รอบตัวทางการกีฬา จากการที่โทรทัศน์สามารถส่งสัญญาณภาพและเสียงไปได้ทั่วประเทศ จึงสามารถนำความรู้ทางกีฬาไปสู่ผู้ชมที่อยู่ห่างไกลได้โดยตรง ทำให้ผู้ชมจดจำ

ได้นาน จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านโทรทัศน์ในปัจจุบันที่สามารถใช้เทคนิคภาพช้าและหยุดภาพตามที่ต้องการได้ ทำให้เห็นขั้นตอนในทักษะกีฬาประเภทต่างๆ อย่างชัดเจน นอกจากนี้รายการโทรทัศน์ประเภทรายการกีฬายังช่วยให้เห็นความสำคัญของการเป็นผู้ตรงต่อเวลา ช่วยส่งเสริมให้เป็นผู้มีความเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ช่วยส่งเสริมให้เป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อหมู่คณะ ช่วยส่งเสริมให้เป็นผู้มีมารยาทในการชมกีฬา ช่วยส่งเสริมให้เป็นผู้มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ได้ดีและช่วยส่งเสริมให้เป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา คือ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ครูควรแนะนำรายการกีฬาทางโทรทัศน์ให้แก่นักเรียนมากขึ้น เพื่อนักเรียนจะได้นำมาใช้ในการเรียนหรือเลือกชมรายการที่มีสาระและเป็นประโยชน์ต่อการเรียน มิใช่ชมรายการกีฬาทางโทรทัศน์เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน หรือเพียงเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ ครูพลศึกษาควรสนใจติดตามชมรายการข่าวกีฬาทางโทรทัศน์และรายการกีฬาทางโทรทัศน์เป็นประจำเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของตนเอง ควรมีการบันทึกวีดิทัศน์เกี่ยวกับการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายประกอบการเรียนการสอนเทคนิคและทักษะทางกีฬา (วิชากร จันทร โครตร, 2532และปรกรณ์ พูนเพิ่ม, 2533)

9. รายการโทรทัศน์ประเภทรายการปกิณกะบันเทิง เป็นรายการที่มีความหลากหลายของเนื้อหาและรูปแบบของรายการ ถึงแม้จะแบ่งรายการออกเป็นช่วงแต่ก็เชื่อมโยงรายการให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ครูควรนำมาเป็นแบบอย่างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพราะจะทำให้ นักเรียนสนใจการเรียนอยู่ตลอดเวลา โดยไม่เบื่อหน่ายในการเรียนและเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินหรือชี้แนะวิธีการชมรายการประเภทนี้ให้แก่นักเรียน เพื่อที่นักเรียนจะได้รับความรู้หรือข้อคิดที่หลากหลายจากรายการนอกเหนือไปจากการชมเพื่อความบันเทิง

10. รายการโทรทัศน์ประเภทรายการตอบปัญหาและเกม เป็นรายการที่จัดให้มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มผู้ชมรายการให้มีการตอบปัญหาและเล่นเกม จึงสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมรายการได้เป็นอย่างดี เพราะมีส่วนร่วมในการกระทำและเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าเป็นฝ่ายชม ทำให้เกิดทักษะต่างๆ ในการเล่นเกมระหว่างคนหลายคน ทำให้เกิดบรรยากาศของสังคม เป็นการฝึกให้รู้จักตัดสินใจ แก้ปัญหา ประนีประนอมและช่วยลดความขัดแย้งระหว่างบุคคลลงได้ (Kane, 1971 อ้างถึงใน คติยา เพชรชูช่วย, 2537) ดังนั้น ควรนำรายการประเภทนี้มาใช้ในการเรียนการสอน เพราะเกมให้ความสนุกสนาน เร้าใจ ประทับใจและทำให้ความเครียดจากการเรียนในชั้นเรียนผ่อนคลายลง ซึ่งมีส่วนทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ (วารินทร์ รัตมีพรหม, 2531)

11. รายการโทรทัศน์ประเภทรายการศาสนาและส่งเสริมศีลธรรม รัฐบาลกำหนดให้สถานีโทรทัศน์ทุกสถานีออกอากาศรายการธรรมะหรือรายการปาฐกถาธรรมในวันอาทิตย์

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัย มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพ พฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการใช้รายการโทรทัศน์ จากการศึกษาวิจัยของ วิชดา เกียวกุล (2538) พบว่า เพศหญิงมีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการชมรายการโทรทัศน์มากกว่าเพศชาย

ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการใช้รายการโทรทัศน์ จากการศึกษาวิจัยของ วิชดา เกียวกุล (2538) พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการชมรายการโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการใช้รายการโทรทัศน์ จากการศึกษาวิจัยของ วิชดา เกียวกุล (2538) พบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมรายการข่าวโทรทัศน์แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงก็จะประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ความสามารถสูงไปด้วยจึงจำเป็นต้องมีการเลือกรับข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เป็นผู้รอบรู้และทันสมัยอยู่เสมอ มีการนำข้อมูลเพื่อไปใช้ประโยชน์ในด้านการพูดคุยสนทนากับเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่นๆ รวมทั้งการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ แตกต่างกันไป

ความสัมพันธ์ระหว่างความบ่อยในการชมกับการใช้รายการโทรทัศน์ จากการศึกษาวิจัยของ วิชดา เกียวกุล (2537) พบว่า การชมรายการข่าวโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมข่าวโทรทัศน์ โดยผู้ชมที่ชมข่าวโทรทัศน์มาก ซึ่งดูได้จากความบ่อยครั้งในการชมมาก ก็จะมีการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ มากและก็มี ความพึงพอใจมากเช่นกัน ส่วนผู้ชมที่ชมข่าวโทรทัศน์น้อยก็มีการนำไปใช้ประโยชน์น้อย รวมถึงมีความพึงพอใจน้อยด้วย ซึ่งผู้ชมข่าวโทรทัศน์เมื่อได้ชมแล้วได้นำไปใช้ประโยชน์ในด้านการสนทนาพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับบุคคลอื่นๆ มากที่สุด ส่วนปาริชาติ แก้วมงคล (2541) ศึกษาพบว่า ความบ่อยในการชมรายการโทรทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำไปใช้ประโยชน์

ความสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลาในการชมกับการใช้รายการโทรทัศน์ จากการศึกษาวิจัยของ จตุพร ทองอ่อน (2532) พบว่า ครูมีการนำข่าวโทรทัศน์มาใช้ประกอบการสอนนานๆ ครั้ง ซึ่งเป็นข่าวที่อยู่ในช่วงเวลา 20.00-21.00 น. และ 19.30 น.-20.00 น. มากกว่าช่วงเวลาอื่นๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการชมกับการใช้รายการโทรทัศน์ จากการศึกษาวิจัยของ วิชลา เกียวกุล (2537) พบว่า การชมรายการข่าวโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมข่าวโทรทัศน์ โดยผู้ชมที่ชมข่าวโทรทัศน์มาก ซึ่งดูได้จากปริมาณเวลาที่ใช้ในการชมมาก ก็จะมีการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ มากและมีความพึงพอใจมากเช่นกัน ส่วนผู้ชมที่ชมข่าวโทรทัศน์น้อยก็มีการนำไปใช้ประโยชน์น้อย รวมทั้งมีความพึงพอใจน้อยด้วย ซึ่งผู้ชมข่าวโทรทัศน์เมื่อได้ชมแล้วได้นำไปใช้ประโยชน์ในการสนทนาพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับบุคคลอื่นๆ มากที่สุด ส่วนปาริชาติ แก้วมงคล (2541) ศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำไปใช้ประโยชน์

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์กับการใช้รายการโทรทัศน์ ในการรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารของประชาชนในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชากรในกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 50 เขตการปกครอง มีประชากรทั้งสิ้น 5,662,499คน แบ่งตามเขตดังนี้

เขตคลองสาน	เขตคลองเตย	เขตคลองสามวา	เขตคันนายาว
เขตจตุจักร	เขตจอมทอง	เขตดอนเมือง	เขตดินแดง
เขตคูสิต	เขตคลองสาน	เขตทวีวัฒนา	เขตทุ่งครุ
เขตธนบุรี	เขตบางกะปิ	เขตบางกอกน้อย	เขตบางกอกใหญ่
เขตบางขุนเทียน	เขตบางเขน	เขตบางคอแหลม	เขตบางแค
เขตบางซื่อ	เขตบางนา	เขตบางบอน	เขตบางพลัด
เขตบางรัก	เขตบึงกุ่ม	เขตปทุมวัน	เขตประเวศ
เขตป้อมปราบฯ	เขตพญาไท	เขตพระนคร	เขตพระโขนง
เขตภาษีเจริญ	เขตมีนบุรี	เขตยานนาวา	เขตราชเทวี
เขตราชวัตรบูรณะ	เขตลาดกระบัง	เขตลาดพร้าว	เขตวังทองหลาง
เขตวัฒนา	เขตสะพานสูง	เขตสาทร	เขตสายไหม
เขตสัมพันธวงศ์	เขตสวนหลวง	เขตหนองจอก	เขตหนองแขม
เขตหลักสี่	เขตห้วยขวาง		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 500 คน ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามานะ ด้วยความเชื่อมั่น 98 % ซึ่งยอมเสี่ยงให้เกิดความคลื่อนได้ 0.02 สูตรในการคำนวณเป็นดังนี้

$$n = N/1 + Ne^2$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมเสี่ยงในการสรุปผล (0.02) ที่ระดับความเชื่อมั่น 98%

คำนวณออกมาได้ $5,662,499/1 + 5,662,499 * 0.05^2$

= 400 คน

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

1. ใช้วิธีเลือกแบบ Quota Sampling ซึ่งแต่ละเขตสุ่มประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป เขตละ 10 คนก็จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 500 คน
2. ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยไปตามสถานที่ต่างๆ เช่น สถานที่ราชการ ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ มหาวิทยาลัย ที่ตั้งกระจายอยู่ในเขตต่างๆ ทั่วพื้นที่ 50 เขตในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะมีกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันและทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างง่ายขึ้น กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 1 เดือน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถแจกแจงตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 : ประชากรที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ที่ต่างกัน

ตัวแปรอิสระ - ลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส

ตัวแปรตาม - การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์

สมมติฐานที่ 2 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับการรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

ตัวแปรอิสระ - การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์

ตัวแปรตาม - การรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร และรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด โดยได้แบ่งคำถามออกเป็น 4 ตอน และคำถามปลายเปิด 1 ตอน ดังนี้

รายละเอียดของแบบสอบถามมีดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รวม 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับชมรายการโทรทัศน์รวม 6 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารรวม 8 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

สำหรับข้อมูลจากการวัดตัวแปรต่างๆ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

1. การเปิดรับชมรายการ โทรทัศน์

การวัดตัวแปรเกี่ยวกับการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ วัดจากความบ่อยครั้งในการเปิดรับ

2. การวัดตัวแปรเกี่ยวกับการรับความรู้ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารจากการรับชมรายการ โทรทัศน์

แบ่งระดับการรับรู้ที่ได้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

มาตราส่วน	5	หมายถึง	ได้รับมากที่สุด
มาตราส่วน	4	หมายถึง	ได้รับมากที่สุด
มาตราส่วน	3	หมายถึง	ได้รับปานกลาง
มาตราส่วน	2	หมายถึง	ได้รับน้อย
มาตราส่วน	1	หมายถึง	ไม่ได้รับเลย

เกณฑ์การแปลความหมาย

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์เฉลี่ยในการแปลความหมายของค่าระดับคะแนนดังนี้ คือ

4.51 ขึ้นไป	หมายถึง	มากที่สุด
3.51- 4.50	หมายถึง	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.51- 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51- 2.50	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	น้อยมาก

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3. 1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยใช้การแจกแจงความถี่แสดงตารางแบบค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ การรับความรู้ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร และข้อมูลเพื่อปรับปรุงรายการ
- 2 .การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ตามสมมติฐานแต่ละข้อดังนี้

สมมติฐานที่ 1 : ประชากรที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ที่ต่างกัน

ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONEWAY ANOVA) เพื่ออธิบายความแตกต่างของการเปิดรับชมรายการ โทรทัศน์ระหว่างกลุ่มที่มีลักษณะทางประชากรที่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 : การเปิดรับชมรายการ โทรทัศน์ที่ต่างกันมีความสัมพันธ์กับการรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ2ทาง เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการ โทรทัศน์กับการรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

3.การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของประชาชน พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ที่ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการใช้รายการโทรทัศน์ในการรับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติถดถอยพหุคูณ

.0

การประมวลผลข้อมูล

หลังจากที่ได้เก็บแบบสอบถามครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแล้วทำการลงรหัส (Coding) และนำไปประมวลผลข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป spss/pc + เพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

4.1 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 ชุด

ผลการวิจัยตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของประชาชนเกี่ยวกับเพศ อายุ ภูมิภาค อาชีพ รายได้ต่อเดือน

ตารางที่ 1 สภาพทั่วไปของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

รายการ	จำนวน (N=500 คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	224	44.8
หญิง	276	55.2
อายุ		
16-20ปี	115	23.0
21-30 ปี	192	38.4
31-40ปี	128	25.6
41-50ปี	48	9.6
51 ปีขึ้นไป	17	3.4
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรีขึ้นไป	46	9.2
ปริญญาตรี	174	34.8
อนุปริญญา/ปวส.	65	13.0
มัธยมปลาย/ปวช.	108	21.6
มัธยมต้น	83	16.6
ต่ำกว่ามัธยมต้น	22	4.4

ตารางที่ 1(ต่อ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	จำนวน (N=500คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
นักเรียน นักศึกษา	96	19.20
พนักงานบริษัทเอกชน	146	29.2
ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	118	23.6
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	106	21.2
แม่บ้าน	34	6.8
รายได้ (บาท)		
ไม่เกิน5,000	38	7.6
5,000-10,000	294	58.8
10,000-15,000	136	27.6
15,000 ขึ้นไป	32	6.4
สถานภาพสมรส		
โสด	287	57.4
สมรส	104	20.8
แยกกันอยู่	61	12.2
หย่าร้าง /หม้าย	48	9.6

จากตารางที่ 1 แสดงสภาพทั่วไปของประชาชน พบว่าประชาชนเป็นเพศชาย ร้อยละ 55.20 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 44.80 มีอายุ 16-20 ปี ร้อยละ 23.0 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 38.4 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 25.6 อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 9.60 และอายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 3.40 อาชีพส่วนใหญ่ของมีอาชีพนักเรียน นักศึกษา ร้อยละ 19.20 พนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 29.20 แม่บ้านร้อยละ 6.80 อาชีพค้าขาย ร้อยละ 23.6 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 21.2

รายได้ของประชาชนต่อเดือน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 58.80 รองลงมาคือต่ำกว่า 10,000-15,000 คิดเป็นร้อยละ 27.60 ไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.60 และ15,000 บาทขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 6.4 สถานภาพสมรส โสด ร้อยละ 57.4 สมรส ร้อยละ20.8 แยกกันอยู่ 12.2 หย่าร้าง /หม้าย ร้อยละ 9.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามความบ่อยในการรับชมโทรทัศน์ในแต่ละสัปดาห์

ความบ่อยในการรับชมโทรทัศน์ในแต่ละสัปดาห์	จำนวน	ร้อยละ
1-2วัน	56	11.1
3-4วัน	110	22.0
5-6วัน	187	37.5
ทุกวัน	147	29.4
รวม	500	100.0

จากตารางที่ 2 ความบ่อยในการรับชมโทรทัศน์ในแต่ละสัปดาห์ มากที่สุดคือ 5-6 วัน รองลงมาคือทุกวัน

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชน ในกรุงเทพมหานครจำแนกตามช่วงเวลาที่ได้รับชมรายการโทรทัศน์เป็นประจำวันธรรมดา (วันจันทร์-วันศุกร์)

ช่วงเวลาที่ได้รับชมรายการโทรทัศน์ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	จำนวน	ร้อยละ
06.00-08.00น.	214	42.8
08.00-10.00น.	45	9.0
10.00-12.00น.	36	7.2
12.00-14.00น.	94	18.8
14.00-16.00น.	35	7.0
16.00-18.00น.	78	15.6
18.00-20.00น.	289	57.8
20.00-22.00น.	252	50.4
22.00-24.00น.	187	37.4
อื่นๆ	10	2.0

จากตารางที่ 3พบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ช่วงเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ในวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) คือ 18.00-20.00 น. คิดเป็นร้อยละ 57.8 รองลงมาคือ 20.00-22.00น.

06.00-08.00น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในกรุงเทพมหานครจำแนกตามช่วงเวลาที่ได้รับชมรายการโทรทัศน์เป็นประจำวันหยุด (วันเสาร์-วันอาทิตย์)

ช่วงเวลาที่ได้รับชมรายการโทรทัศน์ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	จำนวน	ร้อยละ
06.00-08.00น.	257	51.4
08.00-10.00น.	315	63.0
10.00-12.00น.	224	44.8
12.00-14.00น.	224	44.8
14.00-16.00น.	224	44.8
16.00-18.00น.	224	44.8
18.00-20.00น.	378	75.6
20.00-22.00น.	294	58.8
22.00-24.00น.	142	28.4
อื่นๆ	24	4.8

จากตารางที่ 4 พบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ช่วงเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ในวันหยุด (วันเสาร์-วันอาทิตย์) คือ 18.00-20.00 น. คิดเป็นร้อยละ 75.6 รองลงมา 08.00-10.00น. ร้อยละ 63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการใช้ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์โดยเฉลี่ยแต่ละวันประมาณเท่าใด

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 นาที	32	6.4
ประมาณ 1 ชั่วโมง	24	4.8
ประมาณ 2 ชั่วโมง	96	19.2
2 ชั่วโมงขึ้นไป	348	69.6
รวม	500	100.0

การใช้ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์โดยเฉลี่ยแต่ละวันประมาณ 2 ชั่วโมงขึ้นไป มากที่สุด

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามปริมาณของรายการโทรทัศน์ที่ชม โดยเฉลี่ยแต่ละวัน

ปริมาณรายการที่ชมในแต่ละวัน	จำนวน	ร้อยละ
1 รายการ	12	2.4
2 รายการ	35	7.0
3 รายการ	187	37.4
4 รายการขึ้นไป	266	53.2
รวม	500	100.0

ปริมาณของรายการโทรทัศน์ที่ชมโดยเฉลี่ยแต่ละวัน 4 รายการขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชาชนในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับพฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์

ประเภทของรายการที่ชม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
----------------------	-----------	------	-------

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการข่าว	4.17	.96	ชมบ่อย
รายการอภิปรายและสนทนา	3.20	.98	ชมพอสมควร
รายการความรู้และการศึกษา	3.23	.90	ชมพอสมควร
รายการสารคดี	3.44	.95	ชมพอสมควร
รายการสำหรับเด็กและการ์ตูน	2.64	.93	ชมพอสมควร
รายการละครและภาพยนตร์	3.13	1.07	ชมพอสมควร
รายการศิลปะและดนตรี	2.54	.86	ชมพอสมควร
รายการกีฬา	2.48	.89	ชมนานๆครั้ง
รายการปกิณกะบันเทิง	3.26	.98	ชมพอสมควร
รายการแข่งขันตอบปัญหาและเกม	2.98	.94	ชมพอสมควร
รายการศาสนาและส่งเสริมศีลธรรม	2.92	.91	ชมพอสมควร

จากตารางที่ 7 พบว่าประชาชนในกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีประเภทของรายการที่ชมบ่อย 1 ประเภท คือ รายการข่าว ส่วนประเภทของรายการโทรทัศน์ที่ชมพอสมควรมี 9 ประเภท เรียงลำดับได้ดังนี้ รายการสารคดี รายการปกิณกะบันเทิง รายการความรู้และการศึกษา รายการอภิปรายและสนทนา รายการละครและภาพยนตร์ รายการแข่งขันตอบปัญหาและเกม รายการศาสนาและส่งเสริมศีลธรรม รายการสำหรับเด็กและการ์ตูน รายการศิลปะและดนตรี โดยมีประเภทของรายการที่ชมนานๆครั้ง 1 ประเภท คือ รายการกีฬา

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานีที่ประชาชนได้รับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

สถานีโทรทัศน์	จำนวน	ร้อยละ
ช่อง 3	44	8.8
ช่อง 5	78	15.6
ช่อง 7	31	6.2
ช่อง 9	162	32.4
ช่อง 11	187	37.4
ไอทีวี	96	19.2
รวม	500	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 8 สถานที่ที่ประชาชนได้รับข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารมากที่สุดคือ ช่อง 11

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามการใช้เวลาในการชมรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

ลักษณะการติดตามดู	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่า 1 ชั่วโมง	9	1.8
30 นาที-1 ชั่วโมง	214	42.8
15-30 นาที	192	38.4
น้อยกว่า 15 นาที	85	17
รวม	500	100.0

จากตารางที่ 9 การใช้เวลาในการชมรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร คือ 30 นาที-1 ชั่วโมง

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในกรุงเทพมหานครจำแนกตามเวลาที่รับชมรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

ช่วงเวลาที่ได้รับชมรายการโทรทัศน์ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	จำนวน	ร้อยละ
06.00-08.00น.	197	39.4
08.00-10.00น.	86	17.2
10.00-12.00น.	0	0
12.00-14.00น.	0	0
14.00-16.00น.	0	0
16.00-18.00น.	49	9.8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

18.00-20.00น.	204	40.8
20.00-22.00น.	0	0
22.00-24.00น.	0	0
อื่นๆ	0	0

จากตารางที่ 10 เวลาที่รับชมรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารมากที่สุดคือ 18.00-20.00น

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในกรุงเทพมหานครจำแนกตามลักษณะการติดตามชมรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

ลักษณะการติดตามชม	จำนวน	ร้อยละ
สนใจดูจนจบรายการ	25	5.0
ดูไปด้วยทำกิจกรรมอื่นๆไปด้วย	237	47.4
ดูสลับกับรายการอื่นๆ	112	22.4
ดูตามที่คนอื่นเปิดดู	126	25.2

ลักษณะการติดตามชมรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารมากที่สุดคือ ดูไปด้วยทำกิจกรรมอื่นๆไปด้วย

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในกรุงเทพมหานครจำแนกตามการติดตามชมรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

ลักษณะการติดตามชม	จำนวน	ร้อยละ
เคยและดูตลอดทุกครั้ง	12	2.4
เคยติดตามและดูเกือบทุกครั้ง	23	4.6
เคยติดตามและดูบ้างเป็นบางครั้ง	145	29.0
ไม่เคยติดตามดูรายการใดเป็นพิเศษ	320	64.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การติดตามชมรายการ โทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารมากที่สุดคือ
ไม่เคยติดตามดูรายการใดเป็นพิเศษ

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในกรุงเทพมหานครจำแนกตามหัวข้อข่าวสารความรู้
ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารที่เคยรับชม (ตอบ ได้มากกว่า 1 ข้อ)

ลักษณะการติดตามชม	จำนวน	ร้อยละ
ข่าวอาหารทางโภชนาการ	124	24.8
ข่าวอาหารที่ส่งผลกระทบต่อ สุขภาพ	287	57.4
ข่าวอาหารกับความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี	250	50.0
ข่าวกฎหมายอาหาร	76	15.2
ข่าวเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหาร ตัวใหม่	95	19

จำนวนและร้อยละของประชาชนในกรุงเทพมหานครจำแนกตามหัวข้อข่าวสารความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารที่เคยรับชมมากที่สุดคือข่าวอาหารที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของประชาชนในกรุงเทพมหานครจำแนกเกี่ยวกับ
ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการการรับชมข่าวสารเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารทางรายการโทรทัศน์

	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการใช้										
ความครบถ้วนของข้อมูล	274	54.8	44	8.8	177	35.3	6	1.1	0	0
ความน่าสนใจของข่าว	65	13.0	105	20.9	202	40.4	126	25.2	3	.6
เป็นเรื่องที่ใกล้ตัว	51	10.2	118	23.6	228	45.6	100	20.0	3	.6
ความทันสมัยของข้อมูล	83	16.6	131	26.2	209	41.8	76	15.2	1	.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการนำเสนอ	27.5	5.5	53	10.6	154	30.8	242	48.3	24	4.8
ชื่อเสียงของข่าว	75.5	15.1	79	15.7	205	40.1	128	25.6	18	3.5
ช่วงเวลาของการนำเสนอ	14.5	2.9	51	10.2	150	30.0	259	51.7	26	5.1
ความยาวของข่าว	16.5	3.3	44	8.8	140	28.0	260	51.9	40	7.9
ปริมาณข่าวที่นำเสนอในแต่ละวัน	64.5	12.9	122	24.4	196	39.2	111	22.2	6	1.2
การเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว	41	8.2	86	17.1	206	41.1	159	31.7	9	1.8

ความครบถ้วนของข้อมูลเป็นปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการการรับชมข่าวสารเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารทางรายการโทรทัศน์มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 : ประชากรที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ที่ต่างกัน

ตารางที่ 15 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ประเภทรายการ	ระดับการศึกษา						
	ปริญญาตรี-สูงกว่า		อนุปริญญา ปวส. ปวช.		ต่ำกว่ามัธยมปลาย		F
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	
รายการข่าว	.72	.40	.82	.43	1.03	.46	7.62*
รายการอภิปรายและสนทนา	.55	.43	.66	.46	.76	.41	2.69*
รายการความรู้และการศึกษา	.36	.41	.43	.42	.53	.44	2.11
รายการสารคดี	.87	.28	.90	.33	.92	.36	.64

- มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 พบว่า ประชากรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์แตกต่างกัน โดยประชาชนยิ่งมีการศึกษาสูงยิ่งเปิดรับน้อยลง รายการที่เปิดรับแตกต่างกัน ได้แก่ รายการข่าว และรายการอภิปรายและสนทนา รายการความรู้และการศึกษา

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทีละคู่แบบScheffe พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาด้านต่ำกว่ามัธยมปลายดูรายการข่าว รายการอภิปรายและสนทนา และรายการความรู้และการศึกษา มากกว่าประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า สำหรับรายการอื่นทดสอบแล้วไม่พบคู่ที่แตกต่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 16 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์
ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน

ประเภทรายการ	อาชีพ										F
	พนักงานรัฐ วิสาหกิจ ข้าราชการ		พนักงาน บริษัทเอกชน		นักเรียน นักศึกษา		กิจการ ส่วนตัว ค้าขาย		แม่บ้าน		
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	
รายการข่าว	.94	.44	.77	.43	.66	.37	.91	.46	1.06	.44	11.15*
รายการอภิปราย และสนทนา	.83	.42	.55	.44	.52	.41	.69	.45	.72	.47	6.95*
รายการความรู้ และการศึกษา	.43	.41	.43	.43	.33	.39	.51	.45	.49	.41	2.35
รายการสารคดี	.94	.35	.87	.31	.82	.25	.91	.40	.92	.34	1.68

- มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์แตกต่างกัน โดยรายการที่เปิดรับแตกต่างกัน ได้แก่ รายการข่าว และรายการอภิปรายและสนทนา

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทีละคู่แบบScheffe พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ กิจการส่วนตัว/ค้าขาย พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ข้าราชการ และแม่บ้าน31-40 ปี ดูรายการข่าว มากกว่ากลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนที่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ/ข้าราชการ ดูรายการอภิปรายและสนทนา มากกว่ากลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา และพนักงานบริษัทเอกชน สำหรับรายการอื่นทดสอบแล้วไม่พบคู่ที่แตกต่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน

ประเภทรายการ	รายได้ (บาท)								
	ต่ำกว่า 5,000		5,001-10,000		10,001-15,000		สูงกว่า 15,000		F
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	
รายการข่าว	.77	.41	.94	.44	.83	.45	.96	.55	4.52*
รายการอภิปรายและสนทนา	.64	.43	.74	.46	.58	.48	.58	.44	2.79*
รายการความรู้และการศึกษา	.39	.41	.51	.44	.33	.37	.49	.44	3.86
รายการสารคดี	.87	.33	.89	.30	.90	.34	.95	.40	.87

● มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์แตกต่างกัน โดยรายการที่เปิดรับแตกต่างกัน ได้แก่ รายการข่าว รายการอภิปรายและสนทนาและรายการความรู้และการศึกษา

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ละคู่แบบScheffe พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท ดูรายการข่าวมากกว่ารายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท นอกจากนี้ยังพบว่ารายได้ 5,001-10,000 บาท ดูรายการความรู้และการศึกษามากกว่ารายได้ 10,001-15,000 บาท สำหรับรายการอื่นทดสอบแล้วไม่พบคู่ที่แตกต่าง

ตารางที่ 19 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน

ประเภทรายการ	สถานภาพสมรส						F
	โสด		แต่งงานแล้ว		ม้าย หย่าร้าง แยกกันอยู่		
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	
รายการข่าว	.76	.41	1.01	.46	.88	.50	17.04*
รายการอภิปราย และสนทนา	.59	.44	.77	.46	.50	.35	9.21*
รายการความรู้ และการศึกษา	.38	.40	.52	.44	.40	.37	5.54*
รายการสารคดี	.87	.31	.92	.35	.77	.46	1.94

• มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์แตกต่างกัน โดยประชาชนที่แต่งงานแล้วจะเปิดรับชมมากกว่าที่เป็นโสด รายการที่เปิดรับแตกต่างกัน ได้แก่ รายการข่าว รายการอภิปรายและสนทนา และรายการความรู้และการศึกษา เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทีละคู่แบบScheffe พบว่าประชาชนที่แต่งงานแล้ว ดูรายการข่าว รายการอภิปรายและสนทนา และรายการความรู้และการศึกษา มากกว่าที่เป็นโสด สำหรับรายการอื่นทดสอบแล้วไม่พบคู่ที่แตกต่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมติฐานที่ 2 : การเปิดรับชมรายการโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการรับความรู้ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

ตารางที่ 24 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ของการรับข่าวสารความรู้จำแนกตามปริมาณการเปิดรับและการรับรู้

ปริมาณการเปิดรับ	การรับรู้ข่าวสาร			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย	1.38	2.10	2.72	2.13
ปานกลาง	.00	2.15	2.60	2.28
มาก	.00	2.20	2.87	2.70
รวม	1.38	2.12	2.68	

จากตารางที่ 24 พบว่า ปริมาณการเปิดรับไม่มีความสัมพันธ์กับการนำไปใช้ แต่การรับข่าวสารความรู้มีความสัมพันธ์กับการนำไปใช้ โดยจากการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีปริมาณการเปิดรับที่แตกต่างกัน พบว่า มีปริมาณการนำไปใช้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.609, P > .05$) กล่าวคือ ประชาชนที่มีการเปิดรับชมรายการต่างๆไม่ว่าในปริมาณมาก ปานกลาง น้อย ประชาชนก็มีการนำไปใช้เท่าๆกัน แต่ประชาชนที่มีการรับข่าวสารความรู้ต่างกันมีการนำไปใช้ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.609, P < .05$) กล่าวคือ ประชาชนที่มีการรับข่าวสารความรู้น้อยจะมีการนำไปใช้น้อย ประชาชนที่มีการรับข่าวสารความรู้มากมีการนำไปใช้มากด้วย

จากการศึกษาผลรวมกัน (Interaction Effect) ระหว่างปริมาณการเปิดรับกับการรับข่าวสารความรู้ พบว่า 2ตัวแปรนี้ไม่มีผลรวมกัน ($F = 1.413, P > .05$)

ดังนั้น จากการวิเคราะห์ตามตาราง สรุปได้ว่า การนำไปใช้เกี่ยวข้องกับการรับข่าวสารความรู้อย่างเดียวไม่เกี่ยวกับการเปิดรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรด้านสถานภาพของชุมชนและพฤติกรรมกรรมการชมรายการโทรทัศน์กับการได้รับเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร พร้อมทั้งหาตัวทำนายที่ดีในการอธิบายความแปรปรวนของการได้รับเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชัดเจนและเข้าใจง่าย ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

Y	หมายถึง	การรับความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
อาหาร		
X1	" เพศชาย	
X2	" เพศหญิง	
X3	" อายุ16-20ปี	
X4	" อายุ21-30ปี	
X5	" อายุ31-40ปี	
X6	" อายุ41-50ปี	
X7	" อายุ51 ปีขึ้นไป	
X8	" สูงกว่าปริญญาตรี	
X9	" ปริญญาตรี	
X10	" อนุปริญญา, ปวส.	
X11	" มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	
X12	" มัธยมศึกษาตอนต้น	
X13	" ประถมศึกษา	
X15	" ไม่ได้เรียนหนังสือ	
X16	" พนักงานรัฐวิสาหกิจ / ข้าราชการ	
X17	" พนักงานบริษัทเอกชน	
X18	" นักเรียน นิสิต นักศึกษา.	
X19	" กิจการส่วนตัว / ค้าขาย.	
X20	" แม่บ้าน	
X21	" ต่ำกว่า 5,000 บาท	
X22	" 5,001-10,000 บาท	
X23	" 10,001-15,000 บาท	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- X24 " 15,001-20,000 บาท
- X25 " สูงกว่า 20,000 บาท
- X26 " โสด
- X27 " แต่งงานแล้ว
- X28 " หย่าร้าง
- X29 " แยกกันอยู่
- X30 " ม่าย
- X31 " ความบ่อยในการชมรายการโทรทัศน์ 1-2 วัน / สัปดาห์
- X32 " ความบ่อยในการชมรายการโทรทัศน์ 3-4 วัน / สัปดาห์
- X33 " ความบ่อยในการชมรายการโทรทัศน์ 5-6 วัน / สัปดาห์
- X34 " ชมรายการโทรทัศน์ทุกวัน
- X35 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 06.00-08.00 น. (จันทร์ - ศุกร์)
- X36 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 08.00-10.00 น. (จันทร์ - ศุกร์)
- X37 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 10.00-12.00 น. (จันทร์ - ศุกร์)
- X38 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 12.00-14.00 น. (จันทร์ - ศุกร์)
- X39 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 14.00-16.00 น. (จันทร์ - ศุกร์)
- X40 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 16.00-18.00 น. (จันทร์ - ศุกร์)
- X41 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. (จันทร์ - ศุกร์)
- X42 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 20.00-22.00 น. (จันทร์ - ศุกร์)
- X43 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 22.00-24.00 น. (จันทร์ - ศุกร์)
- X44 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลาอื่นๆ (จันทร์ - ศุกร์)
- X45 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 06.00-08.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)
- X46 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 08.00-10.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)
- X47 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 10.00-12.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)
- X48 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 12.00-14.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)
- X49 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 14.00-16.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)
- X50 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 16.00-18.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)
- X51 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)
- X52 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 20.00-22.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)
- X53 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 22.00-24.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)
- X54 " ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลาอื่นๆ (เสาร์ - อาทิตย์)
- X55 " ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ไม่เกิน 30 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

X56	"	ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ประมาณ 1 ชั่วโมง
X57	"	ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ประมาณ 2 ชั่วโมง
X58	"	ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ 2 ชั่วโมงขึ้นไป
X59	"	ปริมาณของรายการโทรทัศน์ที่ชม 1 รายการ
X60	"	ปริมาณของรายการโทรทัศน์ที่ชม 2 รายการ
X61	"	ปริมาณของรายการโทรทัศน์ที่ชม 3 รายการ
X62	"	ปริมาณของรายการโทรทัศน์ที่ชม 4 รายการขึ้นไป
X63	"	ประเภทรายการข่าว
X64	"	ประเภทรายการอภิปรายและสนทนา
X65	"	ประเภทรายการความรู้และการศึกษา
X66	"	ประเภทรายการสารคดี
X67	"	ประเภทรายการสำหรับเด็กและการ์ตูน
X68	"	ประเภทรายการละครและภาพยนตร์
X69	"	ประเภทรายการศิลปะและดนตรี
X70	"	ประเภทรายการกีฬา
X71	"	ประเภทรายการปกิณกะบันเทิง
X72	"	ประเภทรายการแข่งขันตอบปัญหาและเกม
X73	"	ประเภทรายการศาสนาและส่งเสริมศีลธรรม
R	"	คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R2	"	คำสัมประสิทธิ์การทำนาย
B	"	คำสัมประสิทธิ์ของตัวทำนายซึ่งทำนายในรูปคะแนนดิบ
Beta	"	คำสัมประสิทธิ์ของตัวทำนายซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 21 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และตัวแปรทำนายกับตัวแปรทำนาย

	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	X12	X13	X14	X15	X16	X17	X18	X19	X20	X21	X22	
Y	1.0000																							
X1	-.0724	1.0000																						
X2	-.0724	1.0000	1.0000																					
X3	.0277	.0454	.0454	1.0000																				
X4	.0055	-.0391	-.0391	-.0684*	1.0000																			
X5	.0553	-.0216	-.0216	-.1631*	-.3684*	1.0000																		
X6	-.0744*	.0346	.0346	-.1329*	-.3001*	-.7153*	1.0000																	
X7	.0106	-.0546	-.0546	-.0344	-.0463	-.0246	.0706	1.0000																
X8	-.0076	.0677*	.0677*	.0078	-.0359	.0253	-.0042	-.6645*	1.0000															
X9	.0010	-.0388	-.0388	.0277	.0793	-.0064	-.0569	-.0416	-.7098*	1.0000														
X10	1.0000													
X11	.5704*	-.0916*	-.0916*	-.0260	-.0675	.0215	.0329	.0527	.0123	-.0699*	.	1.0000												
X12	-.0244	-.0964*	-.0964*	-.0292	-.0129	.0194	.0018	.0743	-.0004	-.0633*	.	.1247*	1.0000											
X13	-.0045	-.0484	-.0484	.0256	-.0158	-.0237	.0286	.0920*	-.0259	-.0572	.	.0436	.5601*	1.0000										
X14	.5076*	-.0582	-.0582	-.0133	-.0229	-.0027	.0218	.0455	-.0065	.0281	.	.7130*	.1294*	.1116*	1.0000									
X15	.0513	-.0251	-.0251	.0448	-.0345	.0063	.0032	-.0219	.0214	-.0060	.	.0782*	.0439	.0922*	.0911*	1.0000								
X16	.0898*	-.0585	-.0585	.0053	.0012	-.0177	.0165	.0203	-.0086	-.0206	.	.1100*	.1145*	.1591*	.1220*	.5298*	1.0000							
X17	.0782*	-.0219	-.0219	.0110	-.0193	.0162	-.0058	-.0024	-.0010	.0066	.	.1137*	.0678*	.0386	.1509*	.5437*	.5040*	1.0000						
X18	-.0408	.0140	.0140	.0140	.0673	.0037	-.0523	-.0197	.0471	-.0433	.	-.0537	.0554	.0949*	-.0222	.4308*	.4307*	.3224*	1.0000					
X19	-.0093	.1474	.1474	.0634	.0201	.0044	-.0403	-.0294	.0358	-.0191	.	-.0269	.0546	.0885*	.0058	.4794*	.4448*	.3696*	.7012*	1.0000				
X20	-.0230	.0243	.0243	-.0124	.0232	.0275	-.0398	-.0057	.0409	-.0484	.	-.0512	.0236	.0781*	-.0134	.4039*	.4662*	.3304*	.6988*	.6969*	1.0000			
X21	.0522	-.0066	-.0066	-.0104	.0111	-.0341	.0323	-.0471	.0455	-.0141	.	.0844*	.0924*	.0863*	.1045*	.4085*	.2625*	.2831*	.2774*	.3309*	.3168*	1.0000		
X22	-.0371	-.0382	-.0382	.0121	.0628*	-.0083	-.0393	.0121	.0145	-.0291	.	-.0863*	-.0021	.0278	-.0785*	.1890*	.1941*	.1884*	.3328*	.2213*	.2428*	.1109*	1.0000	

*p<.05

หมายเหตุ X10 เป็นตัวแปรซึ่งไม่มีกลุ่มตัวอย่างตอบ

ตารางที่ 21 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และตัวแปรทำนายกับตัวแปรทำนาย

	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	X12	X13	X14	X15	X16	X17	X18	X19	X20	X21	X22
X23	-.0893*	.0115	.0115	-.0118	.0352	.0095	-.0299	.0138	.0008	-.0125	.	-.1068*	.0135	.0313	-.0964*	.1643*	.1701	.1521*	.2521*	.2287*	.0945*	.5808*	
X24	-.0949*	.0352	.0352	-.0470	.0359	-.0107	.0028	-.0109	.0064	.0029	.	-.0852*	-.0424	-.0386	-.0777*	.0855*	.0898*	.0592	.1588*	.1273*	.1134*	.0461	.3813*
X25
X26	-.3316*	-.0549	-.0549	.0232	.0173	-.0386	.0206	-.0564	.0372	-.0089	.	-.0471*	-.1276*	-.0464	-.3498*	-.0632*	-.0161	-.0821*	.0214	.0248	.0008	-.0801*	.0258
X27	-.0194	.0834*	.0834*	.4959*	-.0418	-.0608	-.0811*	-.0210	.0316	-.0224	.	-.0047	.0080	.0216	-.0095	.0012	-.0117	-.0164	-.0073	.0622	.0006	-.0424	-.0384
X28	-.0080	.0046	.0046	.3660*	.3086*	-.1296*	-.2114*	-.0587	-.0069	.0661	.	-.0593	-.0451	.0035	-.0086	.0272	-.0025	.0010	.0469	.0266	-.0018	.0049	.1365*
X29	-.0166*	-.0821*	-.0821*	-.0982*	.3838*	.1554*	-.3962*	.0258	-.0494	.0453	.	-.0520	.0791	.0156	-.0301	-.0511	-.0100	-.0337	.0390	-.0113	.0146	-.0092	.0258
X30	.0240	.0532	.0532	-.2333*	-.5177*	-.0525	.5000*	.0152	.0418	-.0744*	.	.0826*	-.0474	-.0210	.0344	.0304	.0132	.0336	-.0610	-.0190	-.0123	.0150	-.0939*
X31	-.0268*	.0423	.0423	-.0204	-.0160	.0085	.0102	-.0292	.0158	.0074	.	-.3323*	-.0270	-.0046	-.3018*	-.0328	-.0366	-.0716*	.0664	-.0014	.0068	-.0434	.0370
X32	-.4129*	.0001	.0001	.0331	.0345	-.0310	-.0028	-.0052	.0091	-.0049	.	-.4567*	.0565	.0586	-.4180*	-.0662*	-.0545*	-.0525	.0307	.0308	.0304	-.0043	.0652*
X33	.0035	-.0268	-.0268	.0380	.0567	-.0314	-.0200	-.0144	.0069	.0062	.	.0561	-.0154	-.0072	.0656*	.0137	-.0335	-.0176	-.0165	.0112	.0032	.0130	-.0668*
X34	-.4975*	-.0025	-.0025	-.0433	-.0596	.0430	.0111	.0288	-.0201	-.0040	.	.4995*	-.0222	-.0407	.4461*	.0609	.0860*	.0907	-.0466	-.0323	-.0305	.0160	-.0254
X35	.0417	.0016	.0016	-.0162	-.0047	.0114	-.0023	-.0247	.0237	-.0073	.	-.0479	-.0358	-.0038	.0412	.0028	-.0401	-.0477	-.0586	-.0506	-.0296	-.0072	-.0188
X36	.0312	.0834*	.0834*	-.0185	.0433	.0553	-.0811*	-.0210	.0316	-.0224	.	-.0047	-.0708*	.0022	-.0095	.0012	-.0407	-.0164	-.0073	-.0027	.0006	-.0642*	-.0082
X37	.0689*	.0565	.0565	.0464	-.0377	-.0044	.0152	.1494*	-.0887*	-.0202	.	.0468	.0132	.0644*	.0368	-.0167	.0271	-.0305	-.0342	-.0317	-.0300	-.0340	.0320
X38	.0585	.1471*	.1471*	-.0124	-.0281	-.0383	.0639*	-.0141	.0212	-.0151	.	.0516	-.0582	-.0638*	.0596	.0416	-.0273	.0250	-.0254	.0244	-.0223	-.0109	-.0258
X39
X40	.0567	.0262	.0262	.0426	.1293*	-.0182	-.0866*	.0056	.0119	-.0194	.	.0548	-.0083	-.0313	.0555	.0880*	.0472	.0580	-.0286	.0185	.0529	.1160*	.0063
X41	.0449	-.0306	-.0306	-.0566	.1019*	-.0760*	.0306	-.0151	.0186	-.0135	.	.0280	.0166	.0092	.0613	.0201	.0573	.0111	.0041	-.0287	-.0030	.0670*	-.0530
X42	.0383	-.0333	-.0333	.0372	-.0800*	-.0555	.0994*	-.0036	.0202	-.0170	.	.0681*	.0070	.0135	.0181	.0503	.0076	-.0149	-.0267	.0090	.0312	.0458	-.0062
X43	.0915*	-.0290	-.0290	.0536	-.0169	-.0276	.0225	.0151	-.0231	.0189	.	.0682*	-.0623*	-.0270	.0434	.0249	.0255	.0117	-.0383	-.0118	.0212	.0677*	.0417
X44	-.0401	.0237	.0237	.0568	.0022	.0308	.0106	-.0167	-.0191	.0420	.	.0102	.0198	-.0027	-.0522	.0556	.0400	.0352	.0463	.0937*	.0583	.0580	.0072

*p<.05

หมายเหตุ X10, X25, X39 เป็นตัวแปรซึ่งไม่มีกลุ่มตัวอย่างตอบ

ตารางที่ 24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และตัวแปรทำนายกับตัวแปรทำนาย

	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	X12	X13	X14	X15	X16	X17	X18	X19	X20	X21	X22
X45	.0535	-.0088	-.0088	-.0294	.0318	-.0154	.0046	-.0099	.0447	-.0492	.0399	.0205	.0146	.0532	-.0067	.0210	.0244	-.0179	-.0423	-.0105	.0698*	-.0597	
X46	.0843*	-.0236	-.0236	.0374	.1135*	-.0143	-.0773*	.0491	-.0475	.0086	.0604	.0615	.0746*	.0170*	.0404	.0010	-.0123	-.0351	-.0447	-.0296	.0532	-.0398	
X47	.1048	-.0177	-.0177	.0498	.0793*	-.0499	-.0249	-.0192	.0179	-.0135	.0994	.0071	.0476	.0965	.0331	.0278	.0037	-.0139	.0250	.0019	.0332	-.0134	
X48	.0409	-.0438	-.0438	.0365	.0683*	-.0384	-.0202	-.0417	-.0013	.0317	.0586	.0106	.0307	.0761*	.0571	.0430	.0188	-.0290	-.0053	.0202	.0720*	-.0109	
X49	.0343	-.0604	-.0604	.0133	.0471	.0078	-.0449	.0245	-.0551	.0430	.0265	.0245	.0375	.0537	.0328	.0780*	.0357	.0086	-.0107	-.0098	.0420	.0597	
X50	.0635*	-.0400	-.0400	.0321	.0689*	-.0118	-.0464	-.0213	.0092	-.0009	.0491	.0101	.0209	.0505	.0292	.0398	.0047	-.0602	-.0508	-.0339	.0540	-.0364	
X51	.0851*	.0188	.0188	-.0102	.0698*	-.0291	-.0170	-.0144	.0048	.0036	.0767*	-.0017	.0440	.0861*	-.0083	.0587	-.0213	.0085	-.0235	.0071	-.0059	-.0396	
X52	.0910*	.0028	.0028	.0437	-.0756*	-.0257	.0631*	-.0067	.0157	-.0187	.0917*	.0387	.0152	.0273	.0351	-.0087	-.0014	-.0588	-.0700*	-.0158	.0314	-.0510	
X53	.1222*	-.0462	-.0462	-.0338	-.0245	-.0321	.0630*	.0080	.0074	-.0161	-.0325	-.0325	-.0049	-.0354	.0027	.0192	.0123	.0043	.0299	.0183	.0718*	.0418	
X54	.0447	-.0462	-.0462	-.0338	-.0245	-.0321	.0630*	.0080	.0074	-.0161	-.0325	-.0352	-.0049	-.0354	.0027	.0192	.0123	.0043	.0299	.0183	.0718*	.0418	
X55	-.3936*	.0487	.0487	.0000	-.0162	.0154	-.0038	-.0145	.0156	-.0057	-.4212*	.0330	.0113	-.3933*	-.0522	-.0402	-.0720*	.0897*	.0555	.0338	-.0249	.0751*	
X56	-.4266*	.0084	.0084	.0107	.0325	-.0424	.0183	.0260	-.0336	.0235	-.4984*	.0067	.0267	-.4684*	-.0503	-.0459	-.0851*	.0080	-.0244	.0172	-.0614	.0491	
X57	.0381	-.0044	-.0044	.0142	.0286	-.0294	.0066	-.0274	.0047	.0119	.2078*	-.0521	-.0425	.2433*	.0416	-.0574	.0138	-.0008	.0162	-.0235	.0242	-.0483	
X58	.5744	-.0337	-.0337	-.0226	-.0447	.0544	-.0195	.0131	.0143	-.0278	.4910*	.0232	.0107	.4141*	.0367	.1192*	.1046*	-.0625	-.0296	-.0136	.0448	-.0429	
X59	-.3260*	.0175	.0175	-.0427	-.0193	.0247	.0035	-.0485	.0569	-.0301	-.2936*	.0039	.0011	-.2672*	-.0222	-.0152	-.0498	.1067*	.0366	.0461	-.0296	.0483	
X60	-.5328*	.0422	.0422	.0351	.0459	-.0394	-.0026	.0276	-.0489	.0433	-.6353*	.0355	.0399	-.5979*	-.0669*	-.0690*	-.0962*	.0215	.0005	.0287	-.0710*	.0782*	
X61	.1244*	-.0244	-.0244	.0011	.0118	-.0153	.0086	-.0073	.0183	-.0249	.3177*	-.0262	-.0159	.3104*	.0514	-.0452	.0211	-.0469	-.0155	-.0456	.0568	-.0800*	
X62	.5537*	-.0333	-.0333	-.0565	-.0273	-.0074	.0449	-.0077	.0264	-.0328	.6884*	-.0430	-.0246	.6417*	.0689*	.0834*	.1049*	-.0843*	-.0204	-.0564	.0682*	-.1115*	
X63	.6379*	-.0333	-.0333	-.0565	-.0273	-.0074	.0449	-.0077	.0264	-.0328	.6884*	-.0430	-.0246	.6417*	.0689*	.0834*	.1049*	-.0843*	-.0204	-.0564	.0682*	-.1116*	
X64	.5120*	.0349	.0349	-.1282*	-.0912*	.0177	.0893*	-.0249	.0090	.0020	.4210*	-.0176	-.0255	.4017*	.0360	.0804*	.0426	-.0344	-.0016	-.0329	.0405	-.0505	
X65	.5288*	.0123	.0123	-.1046*	-.1207*	.0483	.0678*	.0204	.0062	-.0318	.4412*	-.0176	-.0255	.4017*	.0369	.0804*	.0426	-.0344	-.0016	-.0329	.0405	-.0505	
X66	.5164*	.0306	.0306	-.0806*	-.0971*	.0602	.0310	.0214	.0316	-.0658*	.4541*	-.0283	.0132	.4193*	.0873*	.1117*	.0810*	-.0293	-.0234	-.0397	.0565	-.0736*	

*p<.05

หมายเหตุ X10 เป็นตัวแปรซึ่งไม่มีกลุ่มตัวอย่างตอบ

ตารางที่ 21 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และตัวแปรทำนายกับตัวแปรทำนาย

	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	X12	X13	X14	X15	X16	X17	X18	X19	X20	X21	X22
<67	.3331*	-.0494	-.0494	.0226	.0377	.0304	-.0645	.0195	.0041	-.0204	.	.2354*	-.0311	-.0141	.2398*	.0495	.0379	.0547	-.0613	-.0288	-.0387	.0678*	-.0944*
<68	.3418*	-.0824*	-.0824*	.0458	-.0099	-.0423	.0350	-.0246	.0682*	-.0732	.	.3238*	.0494	.0474	.3141*	.0590	.0604	.1042*	-.0203	-.0188	-.0156	.0320	-.0479
<69	.2885*	-.0184	-.0184	.0159	.0187	-.0241	.0075	.0058	.0322	-.0458	.	.2134*	-.0210	.0032	.1658*	.0281	.0236	.0276	-.0459	-.0344	-.0572	.0074	-.0403
<70	.2669*	.2343*	.2343*	.0349	-.1178*	.0270	.0441	.0501	.0009	-.0627*	.	.1844*	-.0381	-.0097	.1663*	.0851*	.0096	.0661*	-.0218	.0717*	-.0242	.0049	-.0696*
<71	.4115*	-.0518	-.0518	-.0270	.0038	.0128	-.0059	.0138	.0206	-.0395	.	.3662*	.0083	.0479	.3326*	.0764*	.0798*	.0654*	-.0469	-.0062	-.0090	.0245	-.0715*
<72	.3296*	-.0742*	-.0742*	.0352	-.0113	.0117	-.0187	-.0471	.0769*	-.0545	.	.2872*	.0127	.0346	.2788*	.0765*	.0396	.0360	-.0339	-.0117	-.0128	.0384	-.0502
<73	.3584*	.0228	.0228	-.1110*	-.0952*	.0103	.0953*	.0221	.0490	-.0875*	.	.3138*	-.0242	.0042	.2687*	.0441	.0449	.0087	-.0694*	-.0289	-.0680*	.0826*	-.0259

<.05

หมายเหตุ X10 เป็นตัวแปรซึ่งไม่มีกลุ่มตัวอย่างตอบ

ตารางที่ 21 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และตัวแปรทำนายกับตัวแปรทำนาย

	X23	X24	X25	X26	X27	X28	X29	X30	X31	X32	X33	X34	X35	X36	X37	X38	X39	X40	X41	X42	X43	X44	
X23	1.0000																						
X24	.3991*	1.0000																					
X25	.	.	1.0000																				
X26	.0709*	.0817*	.	1.0000																			
X27	.0010	-.0287	.	.0333	1.0000																		
X28	.0909*	.0674*	.	-.0169	-.0316	1.0000																	
X29	.0000	.0360	.	.0347	-.05.99	-.1676*	1.0000																
X30	-.0529	-.0653	.	-.0292	-.1501*	-.4199*	-.7971*	1.0000															
X31	-.0069	.0629*	.	.2426*	-.0275	.0760*	.0003	-.0362	1.0000														
X32	.1039*	.0163	.	.2351*	.0194	.0002	.0323	-.0337	-.1294*	1.0000													
X33	-.0586	.0130	.	-.0387	.1291*	.0041	.0585	-.0842*	-.1014*	-.1956	1.0000												
X34	-.0409	-.0536	.	-.2859*	-.0918*	-.0407	-.0672*	.1050*	-.3202*	-.6177*	.4839*	1.0000											
X35	-.0289	.0222	.	-.0448	.0163	-.0722*	.0488	-.0061	-.0448	-.0330	-.0300	.0701*	1.000										
X36	.0010	.0097	.	.0069	-.0113	.0038	.0303	-.0272	.0123	-.0289	-.0131	.0267	-.0258	1.0000									
X37	.0077	-.0259	.	.0168	-.0102	.0887*	.0206	-.0678*	.0191	.0321	-.0376	-.0096	.0231	-.0102	1.0000								
X38	-.0222	.0193	.	-.0310	-.0076	-.0212	-.0403	.0505	-.0185	-.0357	-.0279	.0578	.0449	.1284*	.2934*	1.0000							
X39	1.0000						
X40	.0222	.0191	.	-.0219	.0762*	.0553	.0577*	-.1014*	-.730	.0094	.0137	.0191	.0811*	-.0112	-.0042	-.0271	.	1.0000					
X41	-.0749*	-.0473	.	.0073	-.0394	-.0186	.0084	.0119	-.0701*	-.0139	-.0090	.0524	.0504	-.0867*	-.0285	.0021	.	.1219*	1.0000				
X42	.0137	-.0342	.	-.0675*	-.0047	-.0123	-.0021	.0101	-.0682*	.0135	-.0006	.0232	-.0293	-.0860*	.0019	-.0387	.	.0806*	-.2282*	1.0000			
X43	.0018	.0576	.	-.0827*	-.0421	.0989*	-.0715*	.0170	-.0905*	-.0205	-.0244	.0787	-.0061	-.0421	-.0069	-.0283	.	.0995*	-.0116	.2116*	1.0000		
X44	.0163	-.0228	.	-.0036	.1060*	.0191	-.0195	-.0170	.0279	.0182	.0025	-.0304	-.0206	-.0090	-.0081	-.0060	.	.0040	-.0744*	-.0662*	.0017	1.0000	

*p<.05

หมายเหตุ: X25, X39 เป็นตัวแปรซึ่งไม่มีกลุ่มตัวอย่างตอบ

ตารางที่ 21 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และตัวแปรทำนายกับตัวแปรทำนาย

	X23	X24	X25	X26	X27	X28	X29	X30	X31	X32	X33	X34	X35	X36	X37	X38	X39	X40	X41	X42	X43	X44
.45	-.0147	.0078	.	-.0880*	-.0401	-.0335	.0381	-.0062	-.0346	-.0274	-.0212	.0543	.2292*	-.0109	-.0040	.0163	.	.1623*	.1582*	.0269	.0921*	.0046
.46	-.0106	.0212	.	-.0836*	.0365	.0834*	.0364	-.0895*	-.0675*	-.0462	.0651*	.0261	.0622	-.0333	.0260	-.0380	.	.1665*	.1448*	.0810*	.0882*	-.0159
.47	-.0496	-.0098	.	-.0730*	.0734	-.0019	.0405	-.0520	-.0769*	-.0335	.0365	.0402	.0062	-.0305	.0496	.0130	.	.1704*	.1384*	.1546*	.0938*	-.0314
.48	-.0207	-.0092	.	-.0655*	.0127	.0459	-.0006	-.0289	-.0184	-.0241	.0414	.0001	.0290	-.0569	-.0002	.0646*	.	.1494*	.1647*	.0894*	.1358*	-.0453
.49	.0476	.0342	.	-.0102	.0074	.0633*	.0029	-.0409	.0281	-.0087	-.0091	-.0132	-.0125	-.0354	.0277	-.0382	.	.1497*	.1180*	.0928*	.1224*	-.0185
.50	-.0320	-.0152	.	-.0072	.0241	.0329	.0282	-.0500	-.0697*	.0003	.0370	.0087	.0050	-.0417	-.0332	-.0427	.	.2728*	.1527*	.1364*	.1187*	-.0506
.51	-.0721*	-.0236	.	-.0088	-.0105	-.0288	.0283	-.0067	-.0477	-.0461	-.0155	.0722*	-.0146	.0102	.0196	.0487	.	.0681*	.5206*	-.0656*	.0161	-.0721
.52	-.0409	.0022	.	-.1013	-.0003	-.0235	-.0534	.0621	-.0656*	.0123	-.0284	.0423	-.0468	.0398	.0279	-.0056	.	.0630*	-.0809*	.5496*	.2064*	-.0368
.53	-.0401	.0344	.	-.1050*	-.0236	.0778*	-.0483	.0041	-.0865*	-.0038	-.0470	.0787	-.0076	.0018	.0118	-.0329	.	.0824*	.0044	.2320*	.6263*	-.0390
.54	.0536	-.0050	.	.0366	-.0323	-.0074	-.0354	.0436	.0145	.0179	-.0237	-.0054	.0107	-.0015	-.0292	-.0217	.	-.0080	-.0401	-.0121	-.0262	.0898*
.55	.0822*	.0141	.	.2634*	.0273	.0332	.0341	-.0563	.6665*	.0468	-.0937	-.3041	-.0535	.0273	.0374	-.0243	.	-.0485	-.1009*	-.0774*	-.1153*	.0109
.56	.0800*	.0933	.	.2654*	-.0088	-.0206	.0322	-.0153	-.0649*	.6376*	-.1183*	-.4070*	.0120	-.0088	-.0245	-.0375	.	-.0133	.0250	-.0207	-.0212	.0437
.57	-.0367	-.0314	.	-.1141*	.0130	.0275	.0044	-.0228	-.1725*	-.2174*	.3934*	-.0097	-.0086	-.0289	-.0408	-.0143	.	-.0272	-.0526	-.0608*	-.0396	-.0040
.58	-.0848*	-.0584	.	-.2828*	-.0221	-.0296	-.0531	.0702*	-.1999*	-.3646*	-.2156*	.5470*	.0317	.0179	.0362	.0335	.	.0678*	.0924*	.1244*	.1284*	-.0403
.59	.0318	.0556	.	.2899*	-.0261	.0394	.0049	-.0215	.7307*	-.0678*	-.0961*	-.2406*	-.0596	.0574	.0225	-.0175	.	-.0402	-.0550	-.0720*	-.0973*	.0314
.60	.1338	.0507	.	.2888*	.0177	.0161	.0547	-.0629*	.0013	.6736*	-.1368*	-.4565*	-.0082	-.0249	-.0139	-.0454	.	-.0183	-.0427	-.0125	-.0431	.0529
.61	-.0885*	-.0331	.	-.1776*	-.0155	-.0105	.0133	-.0025	-.1857*	-.2905*	.3983	.0538*	-.0074	.0049	-.0467	.0088	.	.0040	-.0448	-.0562	-.0424	-.0355
.62	-.0554	-.0429	.	-.2442*	.0117	-.0240	-.0682*	.0732*	-.1746*	-.3258*	-.2251	.5094*	.0460	-.0091	.0504	.0443	.	.0348	.1140*	.1041*	.1286*	-.0309
.63	-.1308*	-.0697*	.	-.3688*	-.0393	-.0574	-.0719*	.1073*	-.3436*	-.5513*	.0950*	.5555*	.0393	-.0191	.0050	.0617	.	.0787*	.1038*	.0386	.0801*	-.0784*
.64	-.1051*	-.0153	.	-.2209*	-.0714*	-.0961	-.0985*	.1610*	-.2330*	-.3371*	.0035	.3889*	.1204*	-.0025	.0017	.0724*	.	.0549	.0931*	.0463	.0741*	-.0423
.65	-.0877*	-.0335	.	-.2160*	-.0701*	-.1215*	-.0737*	.1529*	-.2518*	-.3364*	.0023	.3985*	.0798*	.0049	.0345	.0609	.	.0350	.0780*	.0146	.0690*	-.0485
.66	-.0163*	-.0398	.	-.2213*	-.0186	-.1140*	-.0458	.1117*	-.2436*	-.3654*	-.0107	.4272*	.0556	-.0186	-.0219	.0877*	.	.0410	.1090*	.0138	.0572	-.0519

<.05

หมายเหตุ X25, X39 เป็นตัวแปรซึ่งไม่มีกลุ่มตัวอย่างตอบ

ตารางที่ 24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และตัวแปรทำนายกับตัวแปรทำนาย¹

	X23	X24	X25	X26	X27	X28	X29	X30	X31	X32	X33	X34	X35	X36	X37	X38	X39	X40	X41	X42	X43	X44
X67	-.1286*	-.0767*	.	-.1537*	.0516	-.0041	.0310	-.0372	-.1594*	-.2060*	.0110	.2400*	.1182*	.0206	.0259	-.0029	.	.1014*	.1181*	-.0100	.1287*	-.0579
X68	-.0855*	-.0675	.	-.1996*	-.0132	-.0057	.0319	-.0227	-.1730*	-.2236*	.0576	.2287*	-.0261	-.0494	.0219	-.0089	.	.0645*	.0366	.1858*	.1917*	-.0444
X69	-.0260	-.0205	.	-.1094*	.0004	.0069	.0661*	-.0641*	-.1009*	-.1599*	.0556	.1422*	.0112	-.0335	.0638*	-.0119	.	.0956*	.0592	.0785*	.1187*	-.0678
X70	-.0345	-.0182	.	-.1020*	.0190	-.0093	-.0848*	.0781*	-.0501	-.1692*	-.0053	.1169*	.0186	-.0137	.0205	.0904*	.	.0993*	.0388	.0325	.0267	-.0183
X71	-.0882*	-.0702*	.	-.2175*	.0313	-.0508	.0052	.0177	-.1992*	-.3185*	.0594	.3181*	.0492	-.0571	.0185	-.0186	.	.0975*	.0794*	.1661*	.1921*	-.0097
X72	-.0698*	-.0546	.	-.1978*	.0430	.0215	.0436	-.0616	-.1633*	-.2215*	.0329	.2394*	.0141	-.0491	.0019	.0014	.	.0981*	.0478	.1695*	.1802*	-.0496
X73	-.0647*	-.0087	.	-.1811*	-.0231	-.0735*	-.0707*	.1118*	-.1807*	-.2320*	-.0137	.2889*	.0540	-.0337	.0196	.0530	.	.0447	.0772*	.0015	.0978*	-.0196

*p<.05

หมายเหตุ X25, X39 เป็นตัวแปรซึ่งไม่มีกลุ่มตัวอย่างตอบ

ตารางที่ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และตัวแปรทำนายกับตัวแปรทำนาย

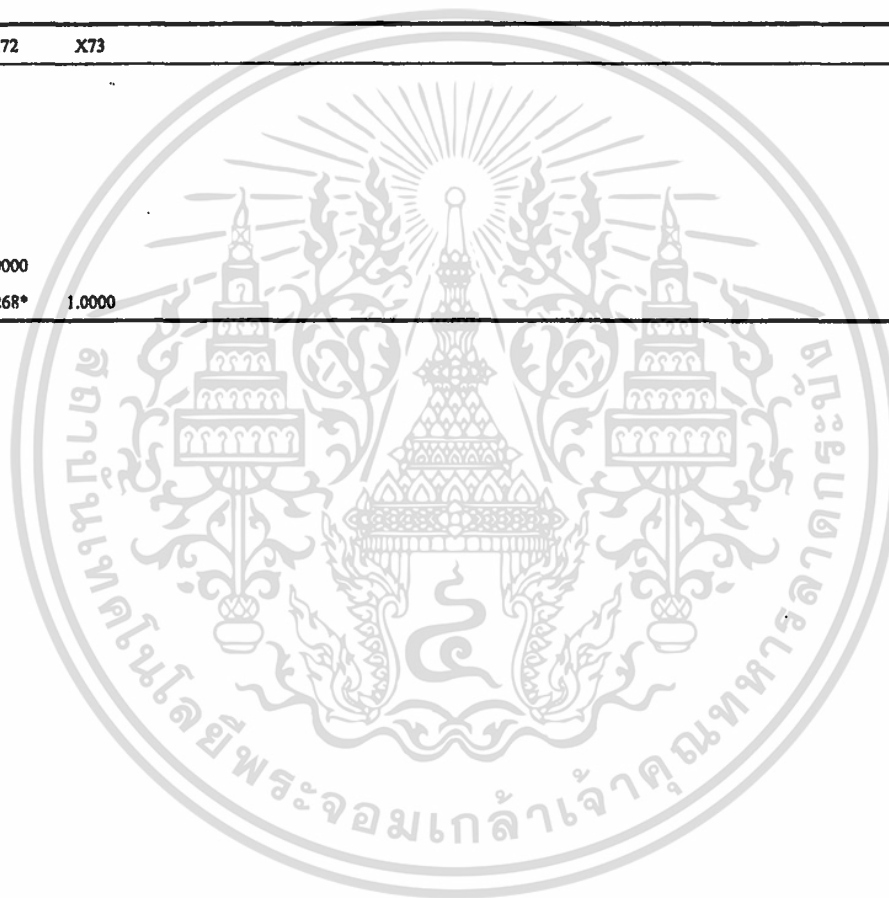
	X45	X46	X47	X48	X49	X50	X51	X52	X53	X54	X55	X56	X57	X58	X59	X60	X61	X62	X63	X64	X65	X66	
X45	1.0000																						
X46	.2352*	1.0000																					
X47	.1335*	.2642*	1.0000																				
X48	.1073*	.2721*	.3597*	1.0000																			
X49	.0974*	.2513*	.3287*	.4261*	1.0000																		
X50	.1711*	.2746*	.3269*	.3814*	.4759*	1.0000																	
X51	.1190*	.1743*	.2144*	.1666*	.1766*	.2499*	1.0000																
X52	.0801*	.1369*	.2026*	.1554*	.1786*	.2018*	.1436*	1.0000															
X53	.1325*	.1269*	.1058*	.1371*	.1374*	.1596*	.0683*	.2089*	1.0000														
X54	-.1049*	-.1074*	-.1854*	-.0930*	-.1125*	-.1305*	-.3762*	-.3361*	-.1147	1.0000													
X55	-.0577*	-.0767*	-.1016*	-.0381	-.0120	-.0748*	-.0760*	-.0767*	-.1217*	.0029	1.0000												
X56	.0032	-.0243	-.0328	-.0445	-.0350	-.0121	-.0232	-.0558	-.0024	.0447	-.1783*	1.0000											
X57	-.0386	-.0423	-.0311	-.0349	-.0787*	-.0544	-.0794*	-.0699*	-.0819*	-.0272	-.2262*	-.3496*	1.0000										
X58	.0704	.1093*	.1215*	.0951*	.1124*	.1093*	.1433*	.1625*	.1567*	-.0139	-.2621*	-.4051	-.5140*	1.0000									
X59	-.0529	-.0463	-.0440	.0053	-.0147	-.0573	-.0303	-.0248	-.1017*	.0092	.6505*	-.0862*	-.1539*	-.1894*	1.0000								
X60	-.0300	-.0798*	-.1040*	-.0988*	-.0474	-.0299	-.1051*	-.0660*	-.0402	.0566	.1590*	.7382*	-.2537*	-.4862*	-.1561*	1.0000							
X61	-.0197	.0025	-.0060	.0196	-.0490	-.0479	-.0047	-.0711*	-.0682*	-.0758*	-.2448*	-.3211*	.6929*	-.2333*	-.1768*	-.4583*	1.0000						
X62	.0767*	.0944*	.1312*	.0698*	.1002*	.1032*	.1212*	.1481*	.1609*	-.0095	-.2289*	-.3485*	-.3825*	.8056*	-.1654*	-.4287*	-.4857*	1.0000					
X63	.0795*	.0624*	.1081*	.0893*	.0469	.0581	.1206*	.0762*	.1092*	-.0581	-.4406*	-.5994*	.2820*	.5134*	-.3190	-.7560*	.3953*	.4915*	1.0000				
X64	.1120*	.0382	.0563	.0147	.0349	.0181	.0780*	.0734*	.1320*	-.0140	-.3086*	-.3659*	.0850*	.4246*	-.2121*	-.4822*	.1721*	.3991*	.6270*	1.0000			
X65	-.0972*	.0477	.0946*	.0003	.0024	.0278	.0976*	.0224	.0591	.0117	-.2792*	-.3725*	.0364	.4580*	-.2088*	-.4712*	.1164*	.4413	.5828*	.6782*	1.0000		
X66	.1009*	.0632*	.1101*	.0273	.0421	.0464	.0993*	.0455	.0767*	-.0245	-.3262*	-.3915*	.1121*	.4316*	-.2387*	-.5028*	.1771*	.4280*	.6268*	.6081*	.6886*	1.0000	

*p<.05

ตารางที่ ๒๕ แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนาย และตัวแปรทำนายกับตัวแปรทำนาย

	X67	X68	X69	X70	X71	X72	X73
X67	1.0000						
X68	.3082*	1.0000					
X69	.3409*	.4429*	1.0000				
X70	.2550*	.2287*	.3929*	1.0000			
X71	.3216*	.5319*	.4592*	.3130*	1.0000		
X72	.3294*	.5527*	.4888*	.3162*	.7064*	1.0000	
X73	.3388*	.2105*	.2779*	.3288*	.3493*	.3268*	1.0000

*p<.05

ตารางที่ 25 แสดงการสรุปตัวแปรทำนายที่มีความสัมพันธ์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการรับความรู้
ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

ตัวแปรทำนายที่มีความสัมพันธ์กับการใช้รายการ โทรทัศน์ในการรับความรู้ข่าวสารทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร	R ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณ
1. X6 อายุ 51-60 ปี	-.0744
2. X11 มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	.5704
3. X14 พนักงานรัฐวิสาหกิจ / ข้าราชการ	.5076
4. X16 นักเรียน นิสิต นักศึกษา	.0898
5. X17 กิจการส่วนตัว / ค้าขาย	.0782
6. X23 10,001-15,000 บาท	-.0893
7. X24 15,001-20,000 บาท	-.0949
8. X26 โสด	-.3316
9. X29 หย่าร้าง	-.0166
10. X31 ความบ่อยในการชมรายการโทรทัศน์ 1-2 วัน / สัปดาห์	-.0268
11. X32 ความบ่อยในการชมรายการโทรทัศน์ 3-4 วัน / สัปดาห์	-.4129
14. X34 ชมรายการโทรทัศน์ทุกวัน	.4957
15. X37 ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 10.00-12.00 น. (จันทร์ - ศุกร์)	.0689
16. X43 ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 22.00-24.00 น. (จันทร์ - ศุกร์)	.0915
17. X46 ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 08.00-10.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)	.0843
18. X50 ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 16.00-18.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)	.0635

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

19. X51	ชมรายการ โทรทัศน์ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)	.0851
20. X52	ชมรายการ โทรทัศน์ช่วงเวลา 20.00-22.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)	.0910
21. X53	ชมรายการ โทรทัศน์ช่วงเวลา 22.00-24.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)	.1222
22. X55	ระยะเวลาในการชมรายการ โทรทัศน์ไม่เกิน 30 นาที	-.3936
23. X56	ระยะเวลาในการชมรายการ โทรทัศน์ประมาณ 1 ชั่วโมง	-.4266
24. X59	ปริมาณของรายการ โทรทัศน์ที่ชม 1 รายการ	-.3260
25. X60	ปริมาณของรายการ โทรทัศน์ที่ชม 2 รายการ	-.5328
26. X61	ปริมาณของรายการ โทรทัศน์ที่ชม 3 รายการ	.1244
27. X62	ปริมาณของรายการ โทรทัศน์ที่ชม 4 รายการ ขึ้นไป	.5537
28. X63	ประเภทรายการข่าว	.6379
29. X64	ประเภทรายการอภิปรายและสนทนา	.5120
30. X65	ประเภทรายการความรู้และการศึกษา	.5288
31. X66	ประเภทรายการสารคดี	.5164
32. X67	ประเภทรายการแข่งขันตอบปัญหาและเกม	.3331
33. X68	ประเภทรายการละครและภาพยนตร์	.3418
34. X69	ประเภทรายการศิลปะและดนตรี	.2885
35. X70	ประเภทรายการกีฬา	.2669
36. X71	ประเภทรายการปกิณกะบันเทิง	.4115
37. X72	ประเภทรายการสำหรับเด็กและการ์ตูน	.3296
38. X73	ประเภทรายการศาสนาและส่งเสริมศีลธรรม	.3584

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์กับการรับรู้ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ลักษณะของการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือประชากรในกรุงเทพมหานคร จำนวน 500 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การนำเสนอเป็นตาราง แสดงจำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การวิเคราะห์ความ

แปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย และการใช้สถิติทดสอบพหุคูณ ในการอธิบายความแปรปรวนโดยใช้โปรแกรม

spss/pc⁺ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาทั้งหมด 500 คน ใน 50 เขต กทม. ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี โดยมีการศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรีและสูงกว่ามากที่สุด ทั้งนี้ประชากรจะประกอบอาชีพต่างๆกันไป โดยสัดส่วนของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 5 อาชีพมีจำนวนใกล้เคียงกัน แต่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจและข้าราชการมากที่สุด ทั้งนี้ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,000บาท นอกจากนี้ ประชาชนมากกว่าครึ่งมีสถานภาพโสด

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์แตกต่างกัน โดยประชาชนยังมีการศึกษาสูงยังเปิดรับน้อยลง รายการที่เปิดรับแตกต่างกัน ได้แก่ รายการข่าว และรายการอภิปรายและสนทนา รายการความรู้และการศึกษา

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ระบุแบบScheffe พบว่า ประชาชนที่การศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลายดูรายการข่าว รายการอภิปรายและสนทนา และรายการความรู้และการศึกษา มากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่า สำหรับรายการอื่นทดสอบแล้วไม่พบคู่ที่แตกต่าง

ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์แตกต่างกัน โดยรายการที่เปิดรับแตกต่างกัน ได้แก่ รายการข่าว และรายการอภิปรายและสนทนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ระบุแบบScheffe พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ
กิจการส่วนตัว/ค้าขาย พนักงานรัฐวิสาหกิจ /ข้าราชการ และแม่บ้าน31-40 ปี ดูรายการข่าว
มากกว่ากลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนที่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ /ข้าราชการ
ดูรายการอภิปรายและสนทนามากกว่ากลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา และพนักงานบริษัทเอกชน
สำหรับรายการอื่นทดสอบแล้วไม่พบคู่ที่แตกต่าง

ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการเปิดรับชมรายการ โทรทัศน์แตกต่างกัน โดยรายการที่เปิดรับ
แตกต่างกัน ได้แก่ รายการข่าว รายการอภิปรายและสนทนา

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ระบุแบบScheffe พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ
กิจการส่วนตัว/ค้าขายรายได้ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการ และแม่บ้าน ดูรายการข่าวมากกว่า
นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนที่มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการ ดูรายการ
อภิปรายและสนทนามากกว่านักเรียน นิสิต นักศึกษา และพนักงานบริษัทเอกชน สำหรับรายการ
อื่นทดสอบแล้วไม่พบคู่ที่แตกต่าง

ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีการเปิดรับชมรายการ โทรทัศน์แตกต่างกัน โดยรายการที่เปิดรับ
แตกต่างกัน ได้แก่ รายการข่าว รายการอภิปรายและสนทนา และรายการความรู้และการศึกษา

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ระบุแบบScheffe พบว่า ประชาชนที่มีรายได้
ได้ 5,001-10,000 บาท ดูรายการข่าวมากกว่ารายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท นอกจากนี้ยังพบว่ารายได้
5,001-10,000 บาท ดูรายการความรู้และการศึกษามากกว่ารายได้ 10,001-15,000 บาท สำหรับราย
การอื่นทดสอบแล้วไม่พบคู่ที่แตกต่าง

ว่า ประชาชนที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีการเปิดรับชมรายการ โทรทัศน์แตกต่างกัน โดย
ประชาชนที่แต่งงานแล้วจะเปิดรับชมมากกว่าที่เป็นโสด รายการที่เปิดรับแตกต่างกัน ได้แก่ ราย
การข่าว รายการอภิปรายและสนทนา และรายการความรู้และการศึกษา

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ระบุแบบScheffe พบว่าประชาชนที่แต่ง
งานแล้ว ดูรายการข่าว รายการอภิปรายและสนทนา และรายการความรู้และการศึกษา
มากกว่าที่เป็นโสด สำหรับรายการอื่นทดสอบแล้วไม่พบคู่ที่แตกต่าง

จากสมมติฐานที่ 2 : การเปิดรับชมรายการ โทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการรับความรู้
ข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

พบว่า ปริมาณการเปิดรับไม่มีความสัมพันธ์กับการนำไปใช้ แต่การรับข่าวสารความรู้มีความ
สัมพันธ์กับการนำไปใช้ โดยจากการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีปริมาณการเปิดรับที่
แตกต่างกัน พบว่า มีปริมาณการนำไปใช้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F
 $= 1.609, P > .05$) กล่าวคือ ประชาชนที่มีการเปิดรับชมรายการต่างๆไม่ว่าในปริมาณมาก ปาน
กลาง น้อย ประชาชนก็มีการนำไปใช้เท่าๆกัน แต่ประชาชนที่มีการรับข่าวสารความรู้ต่างกันมีการ
นำไปใช้ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.609, P < .05$) กล่าวคือ ประชาชนที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีการรับข่าวสารความรู้น้อยจะมีการนำไปใช้น้อย ประชาชนที่มีการรับข่าวสารความรู้มากมีการนำไปใช้มากด้วย

จากการศึกษาผลร่วมกัน (Interaction Effect) ระหว่างปริมาณการเปิดรับกับการรับข่าวสารความรู้ พบว่า 2 ตัวแปรนี้ไม่มีผลร่วมกัน ($F= 1.413, P>.05$)

ดังนั้น จากการวิเคราะห์ตามตาราง สรุปได้ว่า การนำไปใช้เกี่ยวข้องกับการรับข่าวสารความรู้อย่างเดียวไม่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับ

ตอนที่ 3 มีตัวแปรทำนายที่มีความสัมพันธ์กับการใช้รายการโทรทัศน์ในการรับข่าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารทั้งหมด 38 ตัว

1. X6	อายุ51-60ปี
2. X11	มัธยมศึกษาตอนปลาย , ปวช.
3 X14	พนักงานรัฐวิสาหกิจ / ข้าราชการ
4. X16	นักเรียน นิสิต นักศึกษา
5. X17	กิจการส่วนตัว / ค้าขาย
6. X23	10,001-15,000 บาท
7. X24	15,001-20,000 บาท
8. X26	โสด
9. X29	หย่าร้าง
10. X31	ความบ่อยในการชมรายการโทรทัศน์ 1-2 วัน / สัปดาห์
11. X32	ความบ่อยในการชมรายการโทรทัศน์ 3-4 วัน / สัปดาห์
14. X34	ชมรายการโทรทัศน์ทุกวัน
15. X37	ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 10.00-12.00 น. (จันทร์ - ศุกร์)
16. X43	ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 22.00-24.00 น. (จันทร์ - ศุกร์)
17. X46	ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 08.00-10.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)
18. X50	ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 16.00-18.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

19. X51	ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 18.00-20.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)
20. X52	ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 20.00-22.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)
21. X53	ชมรายการโทรทัศน์ช่วงเวลา 22.00-24.00 น. (เสาร์ - อาทิตย์)
22. X55	ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ไม่เกิน 30 นาที
23. X56	ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ประมาณ 1 ชั่วโมง
24. X59	ปริมาณของรายการ โทรทัศน์ที่ชม 1 รายการ
25. X60	ปริมาณของรายการ โทรทัศน์ที่ชม 2 รายการ
26. X61	ปริมาณของรายการ โทรทัศน์ที่ชม 3 รายการ
27. X62	ปริมาณของรายการ โทรทัศน์ที่ชม 4 รายการ ขึ้นไป
28. X63	ประเภทรายการข่าว
29. X64	ประเภทรายการอภิปรายและสนทนา
30. X65	ประเภทรายการความรู้และการศึกษา
31. X66	ประเภทรายการสารคดี
32. X67	ประเภทรายการแข่งขันตอบปัญหาและเกม
33. X68	ประเภทรายการละครและภาพยนตร์
34. X69	ประเภทรายการศิลปะและดนตรี
35. X70	ประเภทรายการกีฬา
36. X71	ประเภทรายการปกิณกะบันเทิง
37. X72	ประเภทรายการสำหรับเด็กและการ์ตูน
38. X73	ประเภทรายการศาสนาและส่งเสริมศีลธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าประชาชนใช้รายการโทรทัศน์ในการรับข่าวสารข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นการใช้สื่อที่มีอยู่ไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร เนื่องจากส่วนใหญ่ทุกบ้านก็จะมีโทรทัศน์ ดังนั้นจึงควรใช้ประโยชน์มากกว่านี้ มีวิธีที่จะช่วยให้รับความรู้ได้มากขึ้น เช่น เลือกชมรายการโทรทัศน์ตามตารางการออกอากาศของสถานีโทรทัศน์คนในครอบครัววันที่ก็วิตทัศน์รายการที่น่าสนใจ

แนะนำรายการที่น่าสนใจและมีประโยชน์ จะทำให้ผู้ชมเป็นผู้รอบรู้ ทันสมัย และทันกับวิทยาการความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

1.2 ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ควรผลิตรายการที่สอดคล้องกับความต้องการและความเจริญก้าวหน้าของสังคม อีกทั้งควรสอดแทรกความรู้ ข้อคิดและทักษะต่างๆที่เป็นประโยชน์ในรายการโทรทัศน์มากขึ้น เพื่อให้ผู้ชมจะได้ประโยชน์สูงสุด

1.3 ช่วงเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ มีผลทำให้ผู้ชมใช้รายการโทรทัศน์ที่มีสาระประโยชน์น้อยลง เนื่องจาก ช่วงเวลาที่นำเสนอไม่เหมาะสม เช่น ช่วงเย็นที่ผู้ชมยังไม่กลับบ้านหรือดึกเกินไป สถานีโทรทัศน์จึงควรมีการปรับปรุงให้เหมาะสม

บรรณานุกรม

- ชลดา วงศ์วิชัย. 2539. วิทยุและโทรทัศน์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ออฟเซตเพรส
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์และนิคม ทาแดง. 2534. เอกสารคำสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์หน่วยที่8-15. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
- ดวงพร นิ่มมา. 2535. การใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา. ลำปาง : ภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา วิทยาลัยครูลำปาง
- ธรรมศาสตร์,มหาวิทยาลัย.คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. 2540. สัมมนาเรื่องวิทยุโทรทัศน์ไทยกับการพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. 2533. การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพมหานคร:ปัญหาพิเศษปริญญาตรี. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิจิโมโต, โยอิจิ. 2538. การผลิตสื่อโทรทัศน์และวีดิทัศน์. แปลโดย วิภา อุดมฉันท. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประคอง กรรณสูต. 2542. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิดา เกียวกุล. 2538. การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับรายการข่าวทางโทรทัศน์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โปรดทำเครื่องหมาย หน้าตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมในการรับชมโทรทัศน์

1. ท่านรับชมรายการโทรทัศน์บ่อยเพียงใด

- 1) 1-2 วันสัปดาห์
- 2) 3-4 วันสัปดาห์
- 3) 5-6 วันสัปดาห์
- 4) ชมทุกวัน

2. ท่านชมรายการโทรทัศน์ในช่วงเวลาใดเป็นประจำวันธรรมดา-วันศุกร์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) 06.00-08.00น.
- 2) 08.00-10.00น.
- 3) 10.00-12.00น.
- 4) 12.00-14.00น.
- 5) 14.00-16.00น.
- 6) 16.00-18.00น.
- 7) 18.00-20.00น.
- 8) 20.00-22.00น.
- 9) 22.00-24.00น.
- 10) อื่นๆโปรดระบุ _____

3. ท่านชมรายการโทรทัศน์ในช่วงเวลาใดเป็นประจำวันเสาร์-วันอาทิตย์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) 06.00-08.00น.
- 2) 08.00-10.00น.
- 3) 10.00-12.00น.
- 4) 12.00-14.00น.
- 5) 14.00-16.00น.
- 6) 16.00-18.00น.
- 7) 18.00-20.00น.
- 8) 20.00-22.00น.
- 9) 22.00-24.00น.
- 10) อื่นๆโปรดระบุ _____

4. ท่านใช้ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์โดยเฉลี่ยแต่ละวันประมาณเท่าใด

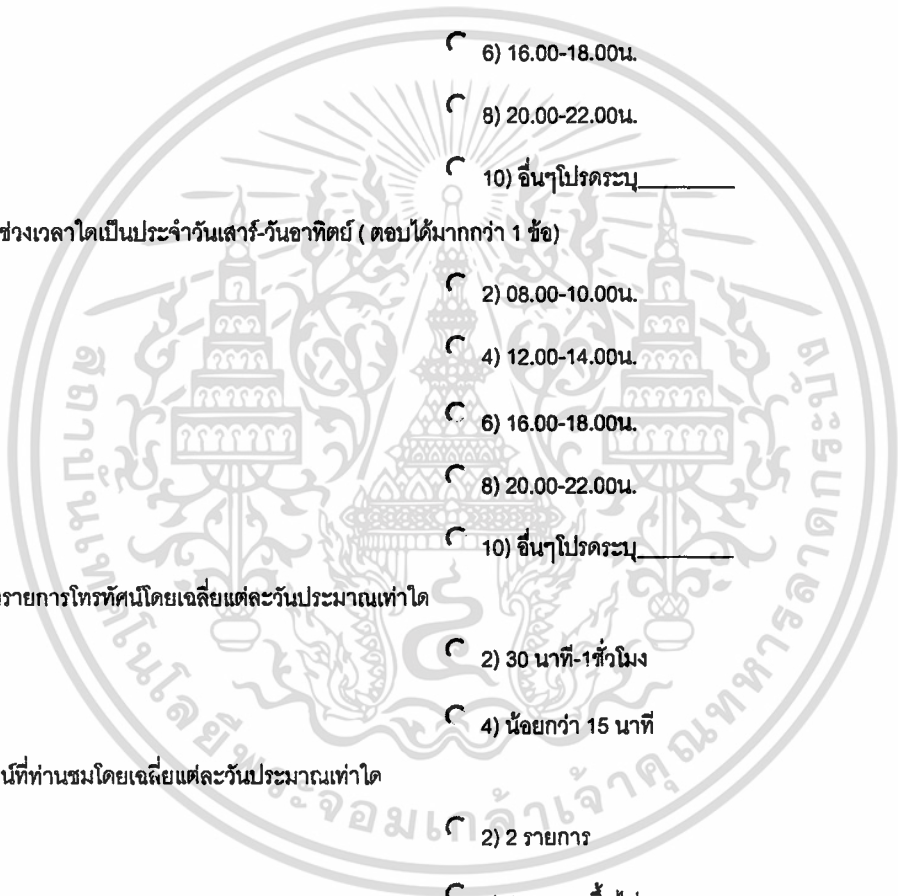
- 1) มากกว่า 1 ชั่วโมง
- 2) 30 นาที-1 ชั่วโมง
- 3) 15-30 นาที
- 4) น้อยกว่า 15 นาที

5. ปริมาณของรายการโทรทัศน์ที่ท่านชมโดยเฉลี่ยแต่ละวันประมาณเท่าใด

- 1) 1 รายการ
- 2) 2 รายการ
- 3) 3 รายการ
- 4) 4 รายการขึ้นไป

6. ประเภทของรายการที่ชม

ประเภทของรายการที่ชม	พฤติกรรมการชม				
	เป็นประจำ	บ่อย	พอสมควร	นานๆครั้ง	ไม่เคย
	5	4	3	2	1
6.1 ประเภทรายการข่าว	☐	☐	☐	☐	☐
6.2 ประเภทรายการอภิปรายและสนทนา	☐	☐	☐	☐	☐
6.3 ประเภทรายการความรู้และการศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
6.4 ประเภทรายการสารคดี	☐	☐	☐	☐	☐

6.5 ประเภทรายการสำหรับเด็กและการ์ตูน	☐	☐	☐	☐	☐
6.6 ประเภทรายการละครและภาพยนตร์	☐	☐	☐	☐	☐
6.7 ประเภทรายการศิลปะและดนตรี	☐	☐	☐	☐	☐
6.8 ประเภทรายการกีฬา	☐	☐	☐	☐	☐
6.9 ประเภทรายการปกิณกะบันเทิง	☐	☐	☐	☐	☐
6.10 ประเภทรายการแข่งขันตอบปัญหาและเกม	☐	☐	☐	☐	☐
6.11 ประเภทรายการศาสนาและส่งเสริมศีลธรรม	☐	☐	☐	☐	☐

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารจากรายการโทรทัศน์

7. ท่านรับชมข่าวสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารทางโทรทัศน์หรือไม่

- 1) เคย
 2) ไม่เคย (ข้ามไปตอบข้อ 13)

8. ท่านติดตามรับชมข่าวสารเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารทางโทรทัศน์ช่องใด

- >
 1) ช่อง3
 2) ช่อง5
 3) ช่อง7
 4) ช่อง9
 5) ช่อง11
 6) ช่องไอทีวี

9. ท่านใช้ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารในแต่ละครั้งมากน้อยเพียงใด

- 1) มากกว่า 1 ชั่วโมง
 2) 30 นาที-1 ชั่วโมง
 3) 15-30 นาที
 4) น้อยกว่า 15 นาที

10. ช่วงเวลาใดที่ท่านได้ชมรายการที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารมากที่สุด

- >
 1) 06.00-08.00น.
 2) 08.00-10.00น.
 3) 10.00-12.00น.
 4) 12.00-14.00น.
 5) 14.00-16.00น.
 6) 16.00-18.00น.
 7) 18.00-20.00น.
 8) 20.00-22.00น.
 9) 22.00-24.00น.
 10) อื่นๆโปรดระบุ _____

11. ตามปกติท่านมักดูรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารอย่างไร

- 1) สนใจดูจนจบรายการ
 2) ดูไปด้วยทำกิจกรรมอื่นไปด้วย
 3) ดูสลับกับรายการอื่นๆ
 4) ดูตามที่คนอื่นเปิดดู

12. ท่านเคยติดตามดูรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารรายการใดรายการหนึ่งเป็นพิเศษหรือไม่

- 1) เคยและดูตลอดทุกครั้ง
 2) เคยติดตามและดูเกือบทุกครั้ง
 3) เคยติดตามและดูบ้างเป็นบางครั้ง
 4) ไม่เคยติดตามดูรายการใดเป็นพิเศษ

13. หัวข้อข่าวทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารที่ท่านเคยรับชมจัดอยู่ในข้อใด

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1) ข้าวอาหารทางโภชนาการ
- 2) ข้าวอาหารที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ
- 3) ข้าวอาหารกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
- 4) ข้าวกฎหมายอาหาร
- 5) ข้าวเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารตัวใหม่
- 6) อื่น ๆ โปรดระบุ : _____

14. ท่านคิดว่าปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อปริมาณการรับประทานข้าวสารเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหารทางโทรทัศน์ เพียงใด

ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการใช้	ผลต่อปริมาณการรับประทานข้าวสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
4.1 ความครบถ้วนของข้อมูล	☐	☐	☐	☐	☐
4.2 ความน่าสนใจของข่าว	☐	☐	☐	☐	☐
4.3 เป็นเรื่องที่ใกล้ตัว	☐	☐	☐	☐	☐
4.4 ความทันสมัยของข้อมูล	☐	☐	☐	☐	☐
4.5 รูปแบบการนำเสนอ	☐	☐	☐	☐	☐
4.6 ชื่อเสียงของข่าว	☐	☐	☐	☐	☐
4.7 ช่วงเวลาของการนำเสนอ	☐	☐	☐	☐	☐
4.8 ความยาวของข่าว	☐	☐	☐	☐	☐
4.9 ปริมาณข่าวที่นำเสนอในแต่ละวัน	☐	☐	☐	☐	☐
4.10 การเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว	☐	☐	☐	☐	☐

ที่ 3 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

5. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่ในเขตใด (โปรดระบุ) :

**** เขตที่ท่านอาศัยอยู่ ****

เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

อายุ

- 1) 16-20
- 2) 21-25
- 3) 21 - 25 ปี
- 4) 26 - 30 ปี
- 5) 31-35 ปี
- 6) 36 - 40 ปี
- 7) มากกว่า 40 ปีขึ้นไป

สถานภาพการสมรส

- 1) โสด
- 2) สมรส
- 3) แยกกันอยู่
- 4) หย่าร้าง

5) คู่สมรสเสียชีวิต

ระดับการศึกษา

- 1) ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย
- 2) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
- 3) ปวส./อนุปริญญา
- 4) ปริญญาตรี
- 5) สูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพ

- 1) นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา
- 2) รัฐบาล
- 3) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 4) พนักงานบริษัทเอกชน
- 5) ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- 6) อื่น ๆ โปรดระบุ : _____

รายได้ส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน

- 1) ไม่เกิน 5,000 บาท
- 2) 5,001-10,000 บาท
- 3) 10,001-15,000 บาท
- 4) 15,001-20,000 บาท
- 5) มากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาววิภารัตน์ หัทยาสิทธิพันธ์ จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมปลายจาก
 โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม ปีการศึกษา 2540
 จบการศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีจากโครงการคณะอุตสาหกรรมเกษตร
 สาขาวิศวกรรมแปรรูปอาหาร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้